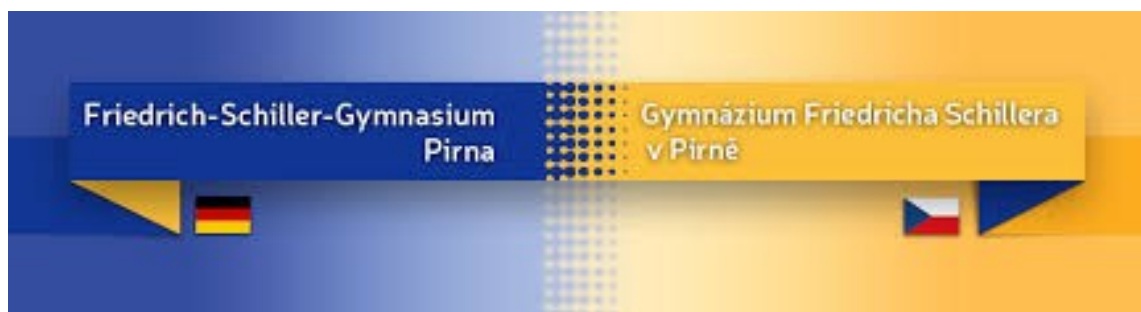

Koncepce binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu na Gymnáziu Friedricha Schillera v Pirně

"To, že spolu chceme a můžeme žít v míru, je možná samozřejmost, kterou je však třeba podporovat a chránit."

„Denn dass wir friedlich miteinander leben wollen und können, ist vielleicht eine Selbstverständlichkeit, die allerdings unterstützt und behütet werden muss.“

Lenka Reinerová (2008)

Obsah

Úvodní slovo	4
Preamble Smlouvy mezi Saským státním ministerstvem školství a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky	4
Slavnostní proslov pana Dr. Kristiana Rauma, ředitele Gymnázia Friedricha Schillera v Pirně.....	6
1 Úvod	8
1.1 Proč? Poslání FSG jako "Evropy v malém"	8
1.2 Odkud? Ohlédnutí za 25 lety projektu Bina	10
1.3 Cíle a struktura koncepce Bina	11
2 Co? Učební a vzdělávací cíle a kompetence	12
2.1 Základní principy a představení tabulky kompetencí.....	12
2.2 Sociální kompetence	12
2.3 Jazyková, předmětová a odborná kompetence	13
2.4 Interkulturní kompetence	14
2.5 Metodické a mediální kompetence.....	14
3 Jak? Učení v binacionálně-bilingvním vzdělávacím programu	16
3.1 Odborná výuka	16
3.1.1 Obecné zásady odborné výuky.....	16
3.1.2 Přínos předmětů STEM.....	18
3.1.4 Přínos humanitních věd.....	22
3.2 Podpora učení a nadání.....	34
3.2.1 Koncept podpory a rozvoje nadání v rámci binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu	34
3.2.2 Oblasti podpory a rozvoje nadání na FSG	36
3.2.3 Základy plánování programů na podporu a rozvoj nadání.....	37
3.2.4 Kontaktní hodiny	40
3.2.5 Profesní orientace a odborné praxe	42
3.2.6 Vědecká propedeutika.....	42
3.2.7 Interkulturní učení.....	43
Mezikulturní	46
Kulturně specifický	46
3.3 Život ve škole a na internátě	48
3.3.1 Kultura školy	48
3.3.2 Participace a spolupůsobení.....	48
3.3.3 Koncept prevence a ochrany	48
3.3.4 Základní principy fungování internátu	48
3.3.5 Bina-Startklar-Týdny.....	49

4 Kdo? Koncepte personálního a manažerského řízení	52
4.1 Úloha vedení školy a odborného vedení binacionálně-bilingvního programu	52
4.2 Profily/kompetence zaměstnanců	54
4.2.1 Bina třídní učitel	54
4.2.2 Školní mentoři	54
4.2.3 Vychovatelé na internátu	55
4.3 Koncept dalšího vzdělávání	55
4.4 Management bezpečnosti a ochrany zdraví na pracovišti	55
5 S kým? Kooperační partner	56
6 Přijímací řízení.....	56
6.1 Kritéria a postup přijímacího řízení pro německé žáky	56
6.2 Kritéria a postup přijímacího řízení pro české žáky	57
6.3 Kritéria a postup o dodatečném přijetí	57
7 Hodnocení	58
8 Vztahy s veřejností.....	60
9 Literatura.....	60
Příloha 1 Tabulka kompetencí.....	61
Příloha 2: Beiträge der einzelnen Fächer	68

Autorský tým

Marco Burghardt, Eike Goldammer, Felix Hirsch, Constanze Huber, Stefanie Jani, Henry Johne, Tomáš Křenek, Veit Magdon, Markus Meier, Klára Meißner-Malinová, Daniel Mareš, Radek Molín, Veronika Palowski, Irena Paroubková, Petra Pazderová, Petra Pfitzner, Tilman Pfitzner, Kristian Raum, Kerstin Titscher, Yvonne Vrabel

Poděkování

Rádi bychom poděkovali paní Kláře Meißner-Malinové (Salon des Deutsch-tschechischen Dialogs), Wiebke Krause (poradkyně pro podporu a rozvoj nadání, LaSuB Drážďany) a Dr. Dorothea Spaniel-Weise (Univerzita v Jeně, Ústav pro němčinu jako cizí a druhý jazyk a mezikulturní studia) za jejich odborné a praktické rady.

Za provedení seminářů ke konceptu Bina děkujeme Dr. Franku Beierovi, Dr. Rachel Bowdenové, Tině Czajaové a Denise Hornigové (Centrum pro vzdělávání učitelů, výzkum školního a odborného vzdělávání, TU Drážďany), Dr. Christofu Heinzovi (Ústav slavistiky Univerzity Lipsko), paní Kotermann-Flinznerové (školní psycholožka, LaSuB Drážďany), Dr. Antje Kühnové (poradkyně pro francouzský jazyk, LaSuB Drážďany), prof. Dr. Josefu Leisenovi (didaktika fyziky, Univerzita Mohuč), paní Utě Reichelové a Solveig Schröderové (Kompeteční centrum pro jazykové vzdělávání Drážďany) a paní Gabriele Thierkopf-Diallo (Centrum pro jazykové vzdělávání Berlín).

V neposlední řadě bychom pak chtěli poděkovat paní Janě Kersten a paní Anje Taschenberger (Odbor středních škol a komunitních škol na Zemském úřadu pro školy a vzdělávání v Drážďanech) za jejich podporu a konzultace. Díky patří taktéž zástupcům Saského státního ministerstva školství a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Úvodní slovo

Preamble Smlouvy mezi Saským státním ministerstvem školství a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

„Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Saské státní ministerstvo kultu

s vědomím, že je žádoucí, aby se především u mladé generace z České republiky a Svobodného státu Sasko utvářel vnímavý přístup k historii, kultuře, jazyku a způsobu života obyvatel partnerské země,

v přesvědčení, že praktickému naplnění tohoto záměru má sloužit ve smyslu přemostovací funkce dvojnárodnostní-dvojjazyčný česko-německý vzdělávací cyklus na gymnáziu Friedricha Schillera v Pirně,

ve snaze vyjádřit pokračováním tohoto úspěšného projektu své přesvědčení, že právě setkávání a společné vzdělávání mladé generace podpoří integraci ve společné Evropě,

s ohledem na cíl Evropské unie, kterým je udržitelný rozvoj vícejazyčnosti, a ústřední funkci, kterou je podpora sousedních jazyků v euroregionech a mezikulturní kompetence žákyň a žáků jako budoucích evropských občanek a občanů,

s úmyslem i nadále umožnit žákyním a žákům z obou jazykových komunit učit se společně dvojnárodnostně a používat oba jazyky v mnoha předmětech, mezipředmětových a také mimoškolních souvislostech dvojjazyčně, přičemž dvojnárodnostní-dvojjazyčný vzdělávací cyklus je speciální, interdisciplinární formou podpory nadání v jazykové nebo odborné jazykové oblasti,

s cílem stanovit obsah a organizaci společného školního vzdělávání a zabezpečit, aby doklad o ukončení studia získaný na gymnáziu Friedricha Schillera v Pirně byl oboustranně uznávaným dokumentem,

v duchu Smlouvy mezi Českou a Slovenskou Federativní republikou a Spolkovou republikou Německo o dobrém sousedství a přátelské spolupráci ze dne 27. února 1992,

na základě Společného prohlášení předsedy vlády České republiky a ministerského předsedy Svobodného státu Sasko ze dne 5. prosince 1992 o spolupráci České republiky a Svobodného státu Sasko,

a v rámci uskutečňování Společného prohlášení ministra školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a státního ministra kultu Svobodného státu Sasko ze dne 29. dubna 1996,

se dohodly [...]"

Präambel der Vereinbarung zwischen dem Sächsischen Staatsministerium für Kultus und dem Ministerium für Schulwesen, Jugend und Sport der Tschechischen Republik

„Das Sächsische Staatsministerium für Kultus und das Ministerium für Schulwesen, Jugend und Sport der Tschechischen Republik [sind]

in der Erkenntnis, dass es erforderlich ist, gerade die jungen Menschen aus dem Freistaat Sachsen und der Tschechischen Republik für die Geschichte, Kultur, Sprache und Lebensweise des Partnerlandes zu sensibilisieren,

in der Überzeugung, dass der binationale-bilinguale deutsch-tschechische Bildungsgang am Friedrich-Schiller-Gymnasium in Pirna im Sinne einer Brückenfunktion der praktischen Umsetzung dieser Zielsetzung dient,

in dem Bestreben, mit der Fortführung dieses erfolgreichen Projektes ihre Überzeugung zum Ausdruck zu bringen, dass gerade die Begegnung und gemeinsame Ausbildung junger Menschen die Integration in einem gemeinsamen Europa fördert,

im Hinblick auf das Ziel der Europäischen Union, nämlich die nachhaltige Entwicklung der Mehrsprachigkeit, und die zentrale Funktion, die die Förderung der Nachbarsprachen in den Euroregionen und der interkulturellen Kompetenz der Schülerinnen und Schüler als künftige europäische Bürgerinnen und Bürger hat,

mit der Absicht, weiterhin das gemeinsame Lernen der Schülerinnen und Schülern beider Sprachgemeinschaften (binational) zu ermöglichen und beide Sprachen in zahlreichen Fächern, fachübergreifenden und auch außerunterrichtlichen Kontexten (bilingual) zu nutzen, wobei der binationale-bilinguale Bildungsgang sich als besondere, fachübergreifende Form der Begabungsförderung im sprachlichen bzw. fachsprachlichen Bereich versteht,

mit dem Ziel, die Inhalte und Organisation der gemeinsamen Schulausbildung festzulegen und sicherzustellen, dass das vom Friedrich-Schiller-Gymnasium in Pirna ausgestellte Abschlusszeugnis ein von beiden Seiten anerkanntes Dokument darstellt

im Geiste des Vertrages vom 27. Februar 1992 zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Tschechischen und Slowakischen Föderativen Republik über gute Nachbarschaft und freundschaftliche Zusammenarbeit,

auf der Grundlage der Gemeinsamen Erklärung des Ministerpräsidenten des Freistaates Sachsen und des Ministerpräsidenten der Tschechischen Republik vom 5. Dezember 1992 über die Zusammenarbeit des Freistaates Sachsen und der Tschechischen Republik,

und in Umsetzung der Gemeinsamen Erklärung des Staatsministers für Kultus des Freistaates Sachsen und des Ministers für Schulwesen, Jugend und Sport der Tschechischen Republik vom 29. April 1996“

[übereingekommen.]

Slavnostní proslov pana Dr. Kristiana Rauma, ředitele Gymnázia Friedricha Schillera v Pirně

Grußwort des Schulleiters Herrn Dr. Kristian Raum anlässlich der Unterzeichnung der sächsisch-tschechischen Verwaltungsvereinbarung am 8. November 2023

Vážený pane Millere, vážený pane Kühnere, vážená paní generální konzulka Meissnerová, vážený pane starosto Hanke, vážení kolegové z obou ministerstev a Státního úřadu pro školství a vzdělávání, vážení studenti binacionálního německo-českého vzdělávacího programu, vážení kolegové z Gymnázia Friedricha Schillera v Pirně.

Sehr geehrter Herr Vizeminister Miller, sehr geehrter Herr Amtschef Kühner, sehr geehrte Frau Generalkonsulin Meissnerová, sehr geehrter Herr Oberbürgermeister Hanke, sehr geehrte Kolleginnen und Kollegen beider Ministerien und des Landesamts für Schule und Bildung, liebe Schülerinnen und Schüler des binationalen-bilingualen Bildungsganges, liebe Kolleginnen und Kollegen des Friedrich-Schiller-Gymnasiums Pirna.

Je mi zvláštním potěšením a ctí, že Vás dnes mohu všechny přivítat při podpisu sasko-české správní dohody.

Es ist für mich eine besondere Freude und Ehre Sie und Euch alle heute zur Unterzeichnung der sächsisch-tschechischen Verwaltungsvereinbarung begrüßen zu können.

Pro mne je škola dům zvědavosti a zvědavosti, odvahy a lidskosti. Škola je dům se šťastnými a zdravými lidmi, s mnoha nápady a beze strachu.

Eine Schule ist für mich ein Haus der Neugier bzw. Wissbegier, des Mutes und der Menschlichkeit – ein Haus mit gesunden und glücklichen Menschen, mit vielen Ideen und ohne Angst.

Zvědavý, odvážný a lidský dům potřebuje pevnou střechu - střechu, která lidem umožní žít společně ve svobodě, demokracii a míru.

Für ein Haus mit Neugier, Mut und der Menschlichkeit braucht es ein starkes Dach – ein Dach, welches ein Miteinander in Freiheit, Demokratie und Frieden ermöglicht.

Ein solches Haus mit Freiheit, Demokratie und Frieden hat einen Namen: Europa. Das Friedrich-Schiller-Gymnasium Pirna und sein Internat sind ein kleines Europa.

Takový dům svobody, demokracie a míru má své jméno: Evropa. Gymnázium Friedricha Schillera v Pirně a jeho internát jsou malou Evropou.

O Evropě v míru snila i Lenka Reinerová, poslední pražská německy píšící autorka. Sama byla jako česká občanka židovského původu obětí násilí a teroru. Její rodina byla vyvražděna během holocaustu. Přesto až do své smrti v roce 2008 neztrácela naději na mírovou budoucnost.

Ein Europa in Frieden, das war auch der Traum von Lenka Reinerová, der letzten deutschsprachigen Prager Autorin. Als jüdische Tschechin war sie selbst Opfer von Gewalt und Terror. Ihre Familie wurde im Holocaust ermordet. Und trotzdem verlor sie bis zu ihrem Tod im Jahr 2008 nie die Hoffnung auf eine friedliche Zukunft.

Osobně považuji za velké štěstí, že se tady v Pirně již 25 let mohou společně učit a pracovat němečtí a čeští žáci a učitelé. Pojdme si toto štěstí společně uchovat a pracovat pro tuto malou Evropu zde v Pirně. Nová správní dohoda k tomu poskytuje ideální rámec - je to pro nás jako pro evropskou školu stabilní střecha.

Persönlich empfinde ich es als großes Glück, dass hier in Pirna seit 25 Jahren deutsche und tschechische Schüler und Lehrer miteinander lernen und arbeiten können. Lassen Sie uns gemeinsam dieses Glück bewahren und für dieses kleine Europa hier in Pirna arbeiten. Die neue Verwaltungsvereinbarung bietet dafür den optimalen Rahmen – sie ist ein stabiles Dach für uns als Europaschule.

Co by řekla Lenka Reinerová, kdyby tu dnes mohla být s námi? Myslím, že by na nás byla pyšná a měla by z nás velkou radost. Skončím jejími slovy: *".....to, že spolu chceme a můžeme žít v míru, je možná samozřejmost, kterou je však třeba podporovat a chránit."*

Was würde Lenka Reinerová wohl sagen, könnte sie heute hier bei uns sein? Ich denke sie wäre stolz und würde sich sehr für uns freuen. Ich schließe mit ihren Worten: *„Denn dass wir friedlich miteinander leben wollen und können, ist vielleicht eine Selbstverständlichkeit, die allerdings unterstützt und behütet werden muss.“*

Děkuji Vám.

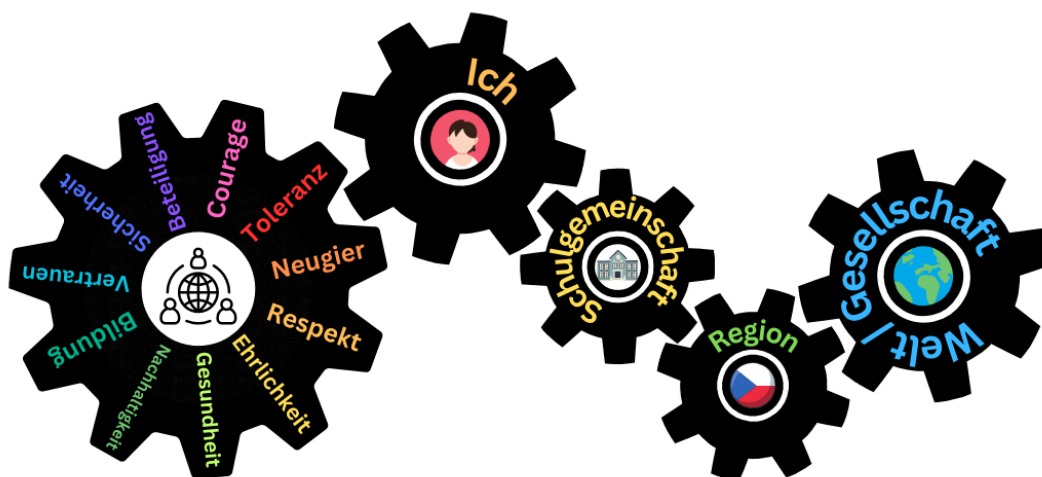
Vielen Dank.

1 Úvod

1.1 Proč? Poslání FSG jako "Evropy v malém"

Evropa je pro nás synonymem svobody a míru a je úzce spjata s demokracií a mnohojazyčností. Hodnoty, na kterých je založena naše práce do budoucna, jsme pevně zakotvili v našem programovém prohlášení přijatém v roce 2024:

Poslání vzdělávacího programu FSG

Kolo 1: Já

- Do života školy se zapojuji zvědavě, aktivně a odvážně.
- Přijímám odpovědnost za sebe a své činy.
- Objevuji své silné stránky a rozšiřuji své schopnosti.
- O svých slabých stránkách mluvím upřímně a stojím si za svými potřebami.
- Dokáži využít rozmanitých příležitostí k rozvinutí svého potenciálu.

Kolo 2: My / Školní komunita

- Chováme se k sobě nenásilně a se vzájemným respektem. Odvážně se stavíme proti necitlivým a záměrně urážlivým poznámkám a projevům chování.
- Jsme silná komunita lidí z Německa, České republiky a dalších zemí původu. Vzájemně se podporujeme v učení a práci.
- Zodpovědně využíváme možnosti digitálních médií, ale nedovolujeme, aby nám bránila ve vlastním myšlení.
- **Chybu vnímáme jako pozitivní a učíme se z ní. Dokážeme vést diskuze v pozitivním duchu při uplatnění všech jejích zásad.**
- Utváříme FSG jako místo demokracie tím, že se aktivně podílíme na rozhodovacích procesech ve školním životě.

Kolo 3: Region

- Rozvíjíme citlivost vůči historii, kultuře a jazyku sousední země.
- Využíváme své jazykové a interkulturní dovednosti k podpoře mírového uspořádání Evropy napříč hranicemi.
- Poznáváme a chráníme jedinečné přeshraniční přírodní a kulturní dědictví Labských pískovců a Východního Krušnohoří.

Ozubené kolo 4: Svět / Společnost

- Podporujeme diverzitu a inkluzi. Jsme proti jakékoli formě diskriminace a násilí.

- Jsme otevření dialogu s jinými kulturami a nadále rozvíjíme své jazykové a interkulturní dovednosti.
- Hledáme rovnováhu mezi různými zájmy. Ctíme demokracii a tolerujeme legitimní rozhodnutí.
- Podporujeme spolupráci s partnery z oblasti vzdělávání, vědy a výzkumu, obchodu, politiky a kultury.
- Svě znalosti a dovednosti využíváme k tomu, abychom odvážně čelili globálním výzvám, jako je změna klimatu, migrace nebo válka, a utvářeli naši budoucnost.
- Zachováváme a udržujeme zdroje globálním a odpovědným způsobem, a to i pro budoucí generace.

přijato školní konferencí FSG Pirna dne 26.02.2024

V česko-německém pohraničí v srdci Evropy bychom rádi z Gymnázia Friedricha Schillera a jeho internátu vytvořili tzv. "**malou Evropu**". V praxi to znamená, že chceme, aby naše školní kultura byla kosmopolitní a respektující v duchu evropské myšlenky. Naše škola by přitom měla umožňovat uplatňování demokracie a nabízet optimální podmínky pro učení, aby naši absolventi mohli vzít svou budoucnost do vlastních rukou jako zodpovědní **občané světa**:

Evropa = mír a svoboda	Optimální vzdělávací podmínky
oceňující, inkluzivní školní prostředí, kosmopolitnost	zaměření na žáka, podpora a rozvoj nadání, podpora učení, tvorba výukového prostoru
FSG = vícejazyčný euroregion v malém	gymnaziální vzdělávací a výchovný program
Demokracie = Participace	FSG = škola učící se beze strachu
Konference, rodičovská a žakovská rada, diferencovaná forma výuky	
FSG = demokratická společnost v malém	

Náš gymnaziální vzdělávací a výchovný program je zakotven ve školském zákoně Svobodného státu Sasko a v odpovídajících učebních plánech:

Výchovné a vzdělávací cíle gymnázia:

„Gymnázium si klade za cíl prohloubit všeobecné vzdělání, vědeckou propedeutiku a všeobecné studijní dovednosti.

Gymnázium připravuje mladé lidi na to, aby vedli samostatný život, využívali svůj vlastní potenciál a jednali se společenskou odpovědností.

Ve vzdělávacím a výchovném procesu mají být

- získávání inteligentních a prakticky využitelných znalostí,
- rozvoj metodické, sociální kompetence a kompetence k učení,
- hodnotová orientace

zahrnuty do všech předmětových a mezipředmětových cílů.

(Učební plán pro Gymnázia Sasko, 2019, str. VII)

Binacionálně-bilingvní vzdělávací program je "srdcem" FSG. Nabízí excelentní vzdělávací rámec k naplnění zmíněných hodnot a cílů a umožňuje získat žádoucí dovednosti obzvláště komplexním způsobem. Kromě sociálních, jazykových, metodických a odborných kompetencí sem patří zejména interkulturní kompetence, která se prolíná všemi předměty (srov. kapitoly 2 a 3.2.7).

1.2 Odkud? Ohlédnutí za 25 lety projektu Bina

První iniciativy na vytvoření binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu na úrovni gymnázií se datují do školního roku 1994/95. Zpočátku byl na šesti vybraných základních školách v Pirně nabízen vzdělávací cyklus v českém jazyce pro zájemce ze 3. tříd a žáky s dobrými výsledky.

Na začátku školního roku 1996/97 byla do 5. ročníku Gymnázia Friedricha Schillera poprvé zařazena homogenní skupina německých žáků, kteří se již na základní škole (3. a 4. ročník) účastnili výuky češtiny se sledováním pokroku v učení. Ve školním roce 1998/99 tak byla vytvořena binacionální třída složená z německých a českých žáků.

Tento program vznikl na nově založeném gymnáziu Friedricha Schillera v Pirně a od té doby existuje dodnes. Specifičnost binacionálního-bilingvního česko-německého programu byla spatřována především v tom, že čeští žáci byli od počátku 7. ročníku gymnázia přímo integrováni do výuky s německými žáky. Učení se partnerským jazykům (čeština/němčina) se tak stalo stěžejním nejen pro zvládnutí každodenních komunikačních situací, ale také pro získání hlubších dovedností, aby bylo možné jazykově a odborně vhodným způsobem diskutovat o konkrétních otázkách a problémech ve společnosti, obchodu, politice, vědě a kultuře.

Cílem výuky bylo poskytnout vynikající jazykovou přípravu pod vedením rodilých mluvčích, umožnit studentům komunikaci a osvojení si znalostí v partnerském jazyce daleko nad rámec běžných potřeb, vytvořit předpoklady pro studium nebo profesní rozvoj v partnerské zemi a rozvíjet a upevňovat vzájemné porozumění prostřednictvím přímého poznávání historie, kultury a způsobu života partnerské země.

Dvoujazyčné německo-české gymnaziální vzdělávání bylo založeno na třech formách výuky:

- společná, binacionální výuka ve smíšených skupinách
- skupinová výuka v příslušném partnerském jazyce
- skupinová výuka v mateřském jazyce

Pro každou formu výuky byly vymezeny pro daný ročník (7.-10. třída) stěžejní vzdělávací předměty. Výuka na vyšším stupni gymnázia vycházela z tehdy platných předpisů pro tzv. kursový systém.

Všichni žáci německého a českého jazyka byli plně integrováni do kurzů. Tím byly splněny požadavky na všeobecnou přijímací zkoušku na vysokou školu.

1.3 Cíle a struktura koncepce Bina

Potřeba vypracovat koncepci binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu a internátu vyplývá z čl. 2 sasko-české správní dohody ze dne 8. listopadu 2023:

"Program binacionálního-bilingvního vzdělávání zavedený ve školním roce 1998/1999 bude pokračovat. Binacionální prvek programu spočívá v tom, že saští a čeští žáci navštěvují třídy tohoto programu ve stejném poměru. Obsah a organizace výuky bude zdokumentována v koncepci binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu. Pedagogická a organizační struktura internátního ubytování a pedagogického dohledu bude zpracována v koncepci internátního dohledu." ¹

Vzhledem k tomu, že binacionální-bilingvní vzdělávací program a internátní škola tvoří organizační a pedagogickou jednotku, je koncepce internátního dohledu nedílnou součástí koncepce Bina. ²

Koncepce uvádí v kapitole 2 nejdříve cíl binacionálního-bilingvního vzdělávacího programu. **(Co)** V kapitole 3 je vysvětleno, jakým způsobem má být dosaženo cílů a kompetencí, a to jak ve třídě, tak mimo ni. **(Jak)** Kapitola 4 se zaměřuje na to, kdo má jakou funkci uvnitř pedagogického sboru školy, aby všichni zúčastnění mohli navzájem spolupracovat. **(Kdo)** Kromě toho kapitola 5 vysvětluje, s kým škola spolupracuje jako s partnerem. **(S kým)** Na otázku, jakým způsobem je dosahováno dalšího vývoje binacionálního-bilingvního vzdělávacího programu, odpovídá kapitola 6 o přijímání žáků, kapitola 7 o hodnocení Bina koncepce a kapitola 8 o vztazích s veřejností.

Koncepce Bina programu představuje **proces**, který odráží aktuální stav koncepčních úvah pedagogického sboru Gymnázia Friedricha Schillera. Je tedy průběžně revidována, a to na základě evaluace, která je neodmyslitelnou součástí procesu. (srov. kapitolu 7). Jejím cílem je poskytnout kolegům v Bina programu a v internátu vodítko a podporu pro jejich pedagogickou činnost.

Práce na koncepci začala ve školním roce 2021/22 v rámci projektové skupiny Bina. Prvním výsledkem byla v dubnu 2022 Bina tabulka kompetencí (viz příloha). Dalšími koncepčními kroky bylo uspořádání pedagogických dnů v říjnu 2022 a červnu 2023. Kromě toho proběhlo několik konzultací mezi vedením školy, Bina odborným vedením a řadou externích odborníků (viz Poděkování).

¹ Dohoda mezi SMK a MŠMT ze dne 8. listopadu 2023, čl. 2.

² K internátu viz zejména kapitoly 3.2, 3.3, 4.2.

2 Co? Učební a vzdělávací cíle a kompetence

2.1 Základní principy a představení tabulky kompetencí

Následující dokumenty tvoří právně závazný základ této koncepce:

- Saský školský zákon
- Školní řád pro gymnázia a maturitní zkoušky (SOGYA)
- Sasko-česká správní dohoda ze dne 8. listopadu 2023
- Saské učební plány pro gymnázia
- České rámcové vzdělávací programy

Kromě toho jsou relevantní také **rámcové dokumenty (Eckwertepapiere)** o mediální výchově, jazykovém vzdělávání, výchově k demokracii a výchově k udržitelnému rozvoji, které byly vypracovány z pověření Saského státního ministerstva školství a kultury.

Vzhledem ke zvláštnímu binacionálnímu charakteru programu se snažíme propojit saské a české učební plány praktickým a na studenty orientovaným způsobem. Tím je zajištěno, že čeští žáci, kteří chtějí Bina program opustit, mohou úspěšně pokračovat ve vzdělávání v českém školském systému.

V souladu s požadavky saského učebního plánu, českých rámcových vzdělávacích programů a výše uvedených rámcových dokumentů (Eckwertepapiere) by si žáci měli v průběhu binacionálního-bilingvního vzdělávacího programu osvojit různé kompetence a dovednosti, které lze rozdělit do **čtyř oblastí**: sociální kompetence, jazykové, předmětové a odborné kompetence, interkulturní kompetence a metodické a mediální kompetence.

V rámci předložené koncepce binacionálního-bilingvního a vzdělávacího programu jsou tyto kompetence a dovednosti popsány pomocí **tabulky kompetencí**.³ Kromě formulace kompetencí, které mají být rozvíjeny dle příslušných oblastí, jsou tyto podpořeny indikátory, které lze použít k hodnocení rozvoje kompetencí. Důsledky a ukazatele lze hodnotit a pozorovat v určitých souvislostech, z nichž lze následně vyvodit důsledky s ohledem na cílenou podporu a rozvoj příslušných kompetencí.

Zvláštní důraz na vícejazyčnost a mezikulturní kompetence vyplývá z čl. 5 sasko-české správní dohody ze dne 8. listopadu 2023: „Výuka v rámci binacionálního-bilingvního vzdělávacího programu podporuje mnohojazyčnost a interkulturní kompetence s ohledem na český a německý jazyk a kulturu, jakož i s ohledem na **odborné jazyky a odborné prostředí vyučovaných předmětů**.“

2.2 Sociální kompetence

Oblast sociálních kompetencí popisuje schopnost žáků a žákyň komunikovat mezi sebou i s učiteli a pedagogickými pracovníky internátu a jednat s nimi, a to v různých sociálních kontextech. Patří sem schopnost samostatně řešit konflikty a hájit své zájmy, v případě potřeby dělat kompromisy, a projevovat tak schopnost být tolerantní. Tyto dovednosti jsou nezbytné zejména v situacích sociálního učení v rámci výuky, ale jsou také cíleně rozvíjeny v rámci kontaktních hodin a společných aktivit, jako jsou exkurze a třídní výlety. Mimo školní prostředí jsou však tyto dovednosti rovněž nezbytné, a je proto zapotřebí je podporovat a rozvíjet ve všech ostatních sociálních kontextech. Kromě života a

³ viz příloha 1

integrace do školní komunity, např. o přestávkách a prostřednictvím žákovské rady, to platí také pro život na internátě a v partnerských rodinách.

Zároveň by žáci a žákyně měli přebírat zodpovědnost za své jednání v sociálních situacích tím, že dokáží reflektovat své způsoby chování a zaměří se na svůj rozvoj. To se děje zejména prostřednictvím zvyšování osobní odpovědnosti za vlastní proces učení i v kontextu života na internátě, kontaktních hodin a individuálně zvolených volnočasových aktivit. Zejména mentoři podněcují studenty k reflexi procesu učení, života ve skupině a osobního rozvoje.⁴

V oblasti mimoškolního a mimovyučovacího života by měl být dán žákům a žákyním prostor k objevování a rozvíjení svých vloh. Současně by měli mít možnost zažít sociální a kulturní odlišnosti jako pozitivní impulsy, díky nimž budou schopni přizpůsobit se novým podmínkám a měnícímu se prostředí, začlenit se do nové společnosti a životního prostředí a vnímat se tak jako aktivní členové této společnosti. Na podporu tohoto cíle budou žáci a žákyně vedeni k tomu, aby se účastnili a aktivně zapojovali do různých volnočasových aktivit, studijních kroužků a celodenních programů ve škole, mimo školu i na internátě. Žáci a žákyně budou také stále více zapojováni do sestavování náplně kontaktních hodin a exkurzí i školních výletů. Společně strávený čas v partnerských rodinách by měl žákům nejen umožnit poznat jinou životní realitu, ale měl by jim také pomoci získat stále větší jistotu v komunikaci s partnerskými rodinami a posílit tak jejich celkové sebevědomí.

2.3 Jazyková, předmětová a odborná kompetence

Oblast jazykové, předmětové a odborné kompetence lze rozdělit na tři hlavní vědní oblasti – společenskovědní⁵, matematickou a přírodovědnou⁶ a na oblast jazykově-literárně-uměleckou⁷. Na konci binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu by žáci a žákyně měli získat takové jazykové dovednosti, které jim umožní komunikovat jak v předmětovém, odborném, tak i každodenním kontextu. Kromě výuky předmětů ve vlastním mateřském jazyce nebo v příslušném partnerském jazyce a návštěv mimoškolních vzdělávacích zařízení v obou zemích to umožňují jazykově diferencované hodiny ve smíšených jazykových skupinách s využitím jednoho z obou jazyků jako vyučovacího jazyka nebo binacionálně-bilingvní moduly a vyučovací jednotky jako součást výuky předmětů v mononacionálních skupinách⁸. Od 7. ročníku pak učitelé příslušných předmětů vedou společné hodiny ve stále větším rozsahu podle předmětových, jazykových a metodicko-didaktických možností, aby si žáci vedle předmětových a odborných kompetencí rozšířili i jazykové kompetence, a tím pochopili a zažili partnerský jazyk jako prostředek komunikace v nejrůznějších situacích. Využít k tomu budou moci komunikačních možností, které budou mít k dispozici (verbální, nonverbální, spisovný jazyk, hovorový cizí jazyk, ...), za účelem vyjádření svého názoru či sdělení poznatků a informací.

Ve společenskovědní oblasti se tato hluboká jazyková, odborná a specializovaná kompetence projevuje také tím, že žáci a žákyně sami sebe vnímají jako kulturní mediátory. Za tímto účelem dokáží v němčině a češtině vysvětlit minulé i budoucí skutečnosti z historického, eticko-morálního, náboženského a politologického hlediska a demonstrovat jejich význam pro současnost, čímž mohou zaujmout stanovisko k základním otázkám společenských věd, např. ke způsobům prosazování míru.

⁴ Další podrobnosti viz bod 3.2.

⁵ Jedná se o předměty dějepis, etika, evangelické/katolické náboženství a společenské vědy/právo/ekonomie.

⁶ Jedná se o předměty biologie, chemie, zeměpis, informatika a fyzika.

⁷ Jedná se o předměty cizí jazyky, výtvarná výchova a hudební výchova.

⁸ Další podrobnosti viz bod 3.1.

V matematicko-přírodovědné tematické oblasti dokáží žáci a žákyně v němčině a češtině plánovat, provádět, analyzovat a dokumentovat přírodovědné experimenty či vysvětlovat a objasňovat přírodovědné souvislosti pomocí modelů. Také v této oblasti dokáží zaujmout stanovisko ke společensko-politicky relevantním otázkám.

V jazykově-literárně-umělecké oblasti dokáží žáci a žákyně vysvětlit na základě svých hlubokých jazykových schopností umělecko-teoretické a hudebně teoretické souvislosti, doložit jejich význam pro současnost a zaujmout v obou jazycích stanovisko k postavení umění a hudby v jejich vlastním životě.

2.4 Interkulturní kompetence

Třetí podskupina kompetencí, kterou je třeba rozvíjet, je věnována interkulturní kompetenci, která představuje klíčovou oblast binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu. Prostřednictvím neustálého kontaktu mezi německými a českými žáky a žákyněmi, a to jak ve vyučování, mimoškolních a mimovyučovacích aktivitách, se žáci a žákyně učí respektovat a tolerovat rozdíly mezi různými kulturami a přesvědčeními tím, že jsou a stávají se otevřenými vůči jiným způsobům života a kulturám, aktivně se seznamují s jinou kulturou, a tím si kladou otázky nejen o hodnotách a zvyklostech druhých, ale i o svých vlastních a aktivně hledají kompromisy v každodenním vzájemném jednání. Na základě zkušeností, které žáci s příslušnou sousední zemí mají, popř. ji v ní získají, mohou takto osvojené dovednosti využít i v jiných kontextech, které přesahují rámec čistě česko-německého setkání.

Tento zejména česko-německý interkulturní pohled je podporován také tím, že jsou ve vyučování všech předmětů tematizovány jak německé, tak české pohledy a perspektivy a příslušné odborné obsahy jsou vkládány do kontextu pohraničního regionu. (podrobnosti viz bod 3.1) Další podporu poskytuje na vyšším stupni gymnázia (11. a 12. třída) povinná účast na mezipředmětovém základním kurzu "Česko-německé vztahy" a ve všech ročnících také binacionální zaměření profesního poradenství a odborné praxe, prostřednictvím kterých jsou žákům nabízeny autentické kontexty ke kulturním setkáváním.

V hodinách partnerského jazyka, stejně jako v binacionální výuce smíšených skupin a kontaktních hodinách, mají žáci a žákyně možnost prohloubit si kulturní znalosti o své a partnerské zemi tím, že se seznámí s tradicemi a zvyky partnerské země a porovnají je se svými, získají přehled o historii, současné politice a společenských problémech partnerské země a uvědomí si tak potřebu spolupráce mezi Německem a Českou republikou v různých oblastech společenského života. K posílení tohoto cíle by měly být záměrně vybírány exkurze a místa mimoškolního vzdělávání související s příhraničním regionem.

Stále probíhající reflexe získaných zkušeností umožňuje žákům a žákyním uplatňovat v interkulturních kontextech zvýšenou empatii, toleranci k nejednoznačnosti a prohloubené schopnosti porozumění cizímu.

Při interakci s ostatními žáky ve třídě a ve školní komunitě se žáci vyrovnávají s rozpory mezi vlastním systémem hodnot a norem a hodnotami a normami svých protějšků a učí se je tolerovat. To jim umožňuje vcítit se do druhých a porozumět jim.

2.5 Metodické a mediální kompetence

V souladu s platnými saskými učebními plány a českými rámcovými vzdělávacími programy pro dané obory získávají žáci v rámci výuky předmětů kromě předmětových a odborných dovedností také prohloubené metodické a mediální dovednosti. Nad tento rámec by se žáci a žákyně v binacionálně-bilingvním programu měli vybavit pokročilými technikami sebeřízeného učení, při kterém budou stále

více zapojení do plánování svého pracovního a učebního času. Na základě vzdělávacích standardů si žáci a žákyně také osvojují užití operátorů a úkolů v mateřském a partnerském jazyce. Učitelé všech předmětů kladou důraz na výuku těchto znalostí, a to jak v mononacionální výuce, tak i binacionální výuce. V rámci přípravy na vyšší stupeň gymnázia lze v české části třídy, jakmile je to jazykově možné a pokud to obsah předmětu umožňuje, využívat např. německé učebnice, aby si žáci postupně zvykali tyto operátory používat a rozumět jim. Pro vyučující daného předmětu je proto k dispozici orientační seznam operátorů pro předměty němčina, čeština a angličtina, který je vázaný na vzdělávací standardy.

3 Jak? Učení v binacionálně-bilingvním vzdělávacím programu

3.1 Odborná výuka

3.1.1 Obecné zásady odborné výuky

Odborná výuka v binacionálně-bilingvních třídách probíhá v souladu s platnými didaktickými a metodickými zásadami a směřuje k naplňování saského učebního plánu v plném rozsahu. Vychází z rámcových vzdělávacích plánů České republiky.

Odborná výuka je koncipována tak, aby posilovala interkulturní kompetence žáků a žákyň a podporovala sebeřízení učení. Práce s novými médii a jejich smysluplné užití patří k základním cílům, stejně jako podpora vícejazyčnosti.

Na základě těchto cílů lze odvodit následující opatření:

1. Jedna Bina třída, dva učitelé a dvě místnosti

Binacionální třída je považována za pedagogickou jednotku. Jsou jí přiděleni dva učitelé a dvě místnosti. Rozhodnutí o organizaci výuky, rozdělení skupin a využití prostoru je v pedagogické kompetenci učitelů – vychází z binacionální koncepce a saských a českých učebních plánů. Základem je čl. 3, věta 2 sasko-české správní smlouvy ze dne 8. listopadu 2023: „Výuka probíhá v každém školním roce v binacionálně-bilingvní třídě se 14 českými a 14 saskými žáky.

2. Postupné zvyšování podílu partnerského jazyka

Podíl partnerského jazyka v jednotlivých předmětech se postupně zvyšuje s vyššími ročníky a s ohledem na jazykovou úroveň žáků v daném ročníku. Toto vychází z čl. 6 sasko-české správní dohody ze dne 8. listopadu 2023: „V rámci binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu se ve výuce používá český a německý jazyk. Obsah a organizace výuky se řídí koncepcí binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu a rozvrhem hodin schváleným nejvyšším školským dozorovým orgánem saské smluvní strany."

3. Společná binacionálně-bilingvní výuka odborných předmětů

Každý školní rok musí být zajištěna dočasná binacionálně-bilingvní výuka odborných předmětů. Možnými formami společné výuky odborných předmětů jsou například společné vyučovací hodiny nebo vyučovací sekvence, kdy výuka obou částí tříd probíhá současně, pořádání projektových dnů v daném předmětu nebo oboru na místech mimoškolní výuky. Cílem je získávání interkulturních kompetencí a podpora osvojování jazyků. Je nutné, aby učitelé příslušných předmětů znali obě části třídy. Konkrétní pravidla budou stanovena v příspěvcích jednotlivých předmětů. Při plánování výuky se zohledňují organizační podmínky.

4. Jazykově diferencovaná odborná výuka

Cílem jazykově diferencované odborné výuky je zvládnutí a používání odborného jazyka, jistá práce s operátory a rozvoj jazykově odborného projevu. Za tímto účelem bude nabízeno pravidelně další vzdělávání. Kromě toho budou vyučujícím poskytovány časové prostředky na prohlížení, tvorbu nebo pořizování materiálů a společné porady. Vedení školy a projektové řízení tento proces podporuje.

5. Výuka v malých skupinách

Odborná výuka probíhá v malých skupinách, které obvykle tvoří 14 žáků. Velikost a složení skupin se však může dočasně měnit v závislosti na pedagogických aspektech a cílech výuky. Přitom je důležité vycházet z inkluzivního a rozvojově orientovaného přístupu a využít jedinečnou heterogenitu a

rozmanitost třídy jako zdroje. Cílem je podporovat individuální nadání každého žáka a žákyně, rozvíjet předmětové a odborné dovednosti a podporovat osvojování jazyků. Velikost skupiny může být dočasně navýšena na počet žáků celé třídy, a to při společných hodinách nebo sekvencích hodin a při projektových dnech.

6. Přeshraniční obsah

S ohledem na saské učební plány a rámcový vzdělávací program České republiky budou v odborném vyučování zohledněny přeshraniční témata.

[sebeřízení učení, digitalizace]

3.1.2 Přínos předmětů STEM

Hodiny matematiky a přírodních věd v programu BINA jsou koncipovány tak, aby byly náročné a zároveň podpůrné. Vedle rozvoje odborných a metodických kompetencí má velký význam osvojení si odborného jazyka a jeho vhodné použití ve věcném kontextu, a to i s ohledem na stále náročnější jazykové maturitní zkoušky z předmětů STEM.

a. Přínos předmětu matematika

Cílem výuky matematiky na nižším stupni gymnázia je příprava všech žáků a žákyň na studium na vyšším stupni gymnázia (Sekundarstufe II). Na základě plnění cílů v souladu se saským učebním plánem a českým rámcovým vzdělávacím programem sem patří zvládnutí matematické terminologie a předmětové symboliky, používání operátorů, schopnost diskutovat, porozumět úlohám a používání kalkulátoru CAS při řešení matematických úloh a při modelování.

České učební osnovy jsou uspořádány tak, aby si školy mohly částečně samy rozhodnout, která témata se budou v 5. až 9. ročníku probírat a v jakém čase. Díky této volné organizaci k nám čeští žáci přicházejí s různou úrovní znalostí. Volná organizace českého učiva navíc znamená, že žáci mají probrána jiná témata než žáci v německé části třídy, kteří se učí podle saských osnov. Vzhledem k této nesourodosti se paralelně k současné koncepci musí od 7. ročníku opakovat nebo doplňovat učivo, které je v 5. a 6. ročníku zařazeno do saského učebního plánu.

Níže uvedená opatření mají za cíl sladit rozdíly mezi saským učebním plánem a českým rámcovým vzdělávacím programem tak, aby byli žáci a žákyně optimálně připraveni na vyšší stupeň sekundárního vzdělávání. Rozdíly existují např. v předmětové symbolice, formulaci úloh a používání operátorů, prezentaci způsobů řešení a aplikačním zaměřením.

Opatření:

1. Zjištění úrovně vzdělání: např. na začátku 7. ročníku zjistit aktuální výkonnostní úroveň.
2. Společná výuka odborných předmětů

Od 7. ročníku se stále častěji realizuje společná binacionální odborná výuka. V každém školním roce je plánována alespoň jedna paralelní dvojhodina. Vyučující jednotlivých předmětů plánují své hodiny po vzájemné konzultaci.

7. ročník: nejméně 4 společné bilingvní dvojhodiny jako projektové hodiny (viz dokument Projektové hodiny).

8. a 9. ročník: počet společných vyučovacích sekvencí obou částí třídy formou projektových hodin nebo společné práce na tematických učebních okruzích (např. 9. ročník LB 2) či jejich částí se zvyšuje.

10. ročník: binacionální odborné vyučování v německém jazyce

V této souvislosti se osvědčila realizace společných projektů a příslušných opakovacích fází na začátku tematických okruhů a vyučovacích jednotek.

3. interní školní osnovy

Výuka matematiky pro české žáky a žákyně probíhá podle vnitřního školního vzdělávacího plánu, který propojuje saské učební osnovy s českým rámcovým vzdělávacím programem.

4. používání saských učebnic

Používání saských učebnic je v české části třídy povinné od 7. ročníku. České učebnice je možné používat doplňkově, zejména v první polovině 7. ročníku.

5. Vyučovací jazyk stále více němčina

Vyučovacím jazykem se stále více stává němčina, zejména od 8. ročníku. Vysvětlení a objasnění pro českou část třídy je možné i nadále podávat v češtině kvůli odbornému porozumění. Úkoly v hodinách jsou stále častěji zadávány v němčině. V matematice hraje ústřední roli zpracování slovních úloh a cílené používání operátorů saského učebního plánu (např. „Gib an/Uved“, „Berechne/Vypočti“, „Bestimme/Urči“)

6. posouzení výkonu probíhá ve stále větší míře v němčině

- 7. ročník: Úlohy v hodnotících testech jsou vypracovány v češtině.
- 8. ročník: Úlohy v hodnocených testech jsou vypracovány dvojazyčně v němčině a češtině, aby bylo možné tyto operativně přizpůsobit vzdělávacímu standardu
- 9. ročník: Od 2. pololetí jsou operacionalizované úlohy vypracovávány výhradně v německém jazyce, aby se žáci připravili na binacionální odbornou výuku vedenou od 10. ročníku výhradně v německém jazyce.

Osvědčilo se také psaní německých TÜ (denních procvičování - bez známkování), aby se žáci seznámili s úlohami a formulacemi. Opakování by nemělo být soustředěno na začátek roku, ale mělo by probíhat na začátku každého nového učiva.

Návrh plánování výuky v 10. třídě:

- Učební oblast 1 - Růstové procesy a periodické procesy:
V rámci skupinové práce se plánuje společný projekt na téma proces růstu a úpadku v každodenním životě. V rámci tohoto projektu by žáci měli vypracovat také vlastní úlohy a odpovídající podrobná řešení. Na konci výukové sekvence věnované trigonometrickým funkcím by měli žáci a žákyně posílit svou jazykovou kompetenci tím, že budou schopni **popsat posun a roztažení funkcí** pomocí jednotlivých textových modulů.
- Vzdělávací oblast 3 - Řešení geometrických úloh algebraicky:
Na konci vyučovací jednotky by si žáci a žákyně měli zlepšit své jazykové dovednosti a porozumění textu pomocí starých zkušebních úloh. Tuto činnost lze provádět i ve společných skupinách.
- Vzdělávací oblast 4 - Funkční vztahy:
Při systematizaci funkcí lze znovu trénovat popisy. To lze provést pomocí interaktivních metod, například pomocí tzv. Tinderu funkcí. Popis zobrazených grafů je důležitým stavebním kamenem pro vyšší stupeň gymnázia.
- Vzdělávací oblast 2 - Diskrétní náhodné veličiny:
Opakování potřebných pojmů na začátku zajistí společné porozumění. Dobrou pomůckou jsou zde seznamy slov. (Některé seznamy slov jsou již k dispozici – možná je bude třeba jen upravit).
Pro podporu jazykového vyjadřování by žáci měli společně hledat vlastní definice pro určitá daná hesla.
- Vzdělávací oblast 5 - Síťování: Výpočet úroků:
Aktuální odkaz na platné úrokové sazby v České republice a jejich srovnání s německými úrokovými sazbami nabízí interkulturní výměnu a slouží k propojení obou světů.

Podrobné informace o jednotlivých ročnících jsou uvedeny v **příloze 2 – 3.1.2.a.**

b. Přínos předmětu fyzika

Výuka fyziky v 7. až 9. třídě probíhá v první řadě v oddělených skupinách pro německou a českou část třídy. Vyučovacím jazykem je příslušný mateřský jazyk. Výuka pro české žáky a žákyně probíhá podle interního učebního plánu, který propojuje saský učební plán a český rámcový vzdělávací program a umožňuje paralelní práci obou tříd. Při plánování výuky a koncipování učebních a testovacích úloh se přihlíží k platným vzdělávacím standardům a aktuální struktuře úloh.

Výuka obou skupin je plánována paralelně, aby bylo možné od 7. ročníku realizovat společné vyučovací sekvence. Vyučující jednotlivých předmětů plánují své hodiny po vzájemné konzultaci. Během společných žákovských experimentů a praktických cvičení v prostředí vícejazyčné výuky získávají žáci mimo jiné i interkulturní kompetence. Od 9. ročníku je pro společné vyučování, experimenty, projekty a přípravu na binacionální vyučování v 10. ročníku k dispozici další třetí vyučovací hodina.

Od 10. ročníku probíhá výuka fyziky v binacionálních skupinách s němčinou jako vyučovacím jazykem. Desátý ročník slouží k přípravě žáků na vyšší stupeň gymnázia v přírodovědném oboru.

Podrobné informace o jednotlivých ročnících jsou uvedeny v **příloze 2 – 3.1.2.b.**

c. Přínos předmětu přírodní vědy (profil)

Předmět přírodní vědy se vyučuje v binacionálních skupinách v 10. ročníku v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně. Vyučovacím jazykem je němčina. Cíle a obsah předmětu jsou stanoveny ve vnitřním školním učebním plánu. V hodinách přírodních věd, které jsou zaměřeny především na společné projekty a žakovské experimenty, žáci a žákyně propojují své znalosti z přírodních věd biologie, chemie a fyziky s cílem zkoumat interdisciplinární témata. Kromě prohlubování dovedností v oblasti experimentování a práce s vědeckými metodami jsou podporovány také komunikační dovednosti a interkulturní kompetence. Při práci na společných projektech, jako je tvorba výkladového videa nebo podcastu na vědecká témata, se binacionální týmy rovněž zaměřují na vícejazyčnost a komunikační dovednosti. Přírodovědné předměty vyučují dva učitelé se specializací na biologii, chemii a fyziku.

d. Přínos předmětu biologie

Vedle obecně předmětových a interdisciplinárních cílů výuky a učení v souladu s českým a saským rámcovým plánem je cílem hodin biologie v programu BINA, aby si především čeští žáci osvojili odpovídající jazykové dovednosti v předmětu biologie odpovídající vyššímu stupni gymnázia v Sasku a zvládli práci s operátory a úlohami v německém jazyce. Cílem výuky biologie je kromě odborných a metodických dovedností podporovat také interkulturní a sociální dovednosti prostřednictvím pravidelné spolupráce obou částí třídy.

Výuka biologie v české části třídy je organizována zpočátku v češtině, přičemž němčina nabývá na významu a v 10. ročníku tvoří hlavní část vyučovacího jazyka. Od 7. a 8. ročníku jsou pravidelně organizovány společné projekty a exkurze mezi německou a českou částí třídy. Zatímco v 7. a 8. ročníku pracuje česká část třídy výhradně s učebnicí v českém jazyce, od 9. ročníku se stále častěji zavádí a využívá učebnice v německém jazyce, která podporuje němčinu jako vyučovacím jazyk. A konečně od 10. ročníku probíhá výuka zčásti v binacionálních malých skupinách a zčásti v mononacionálních skupinách pod vedením německého učitele s využitím výhradně německých učebnic.

e. Přínos předmětu chemie

K zvláštnosti předmětu chemie v binacionálním prostředí přispívá skutečnost, že výuka chemie nezačíná jako obvykle v 7. třídě, ale až v 8. třídě. Zvýšením počtu hodin týdně ze 2 na 3 v 9. třídě se do konce 9. třídy probírá obsah učebních osnov pro 7. až 9. třídu. To vyžaduje kromě úprav obsahu také přizpůsobení didaktiky věku žáků. V dokumentu, který je pro výuku zásadní (viz **příloha 2 – 3.1.2e**), se vychází z platného saského učebního plánu, který je doplněn o speciální požadavky binacionálních žáků.

f. Přínos předmětu informatika

Hlavní zaměření předmětu informatika je uvedeno v příloze **2 – 3.1.2f**.

3.1.4 Přínos humanitních věd

a. Přínos předmětu geografie

Geografie je klíčovým předmětem v binacionálně-bilingvním vzdělávacím programu, neboť se vyučuje s dvojjazyčnými prvky od 5. do 10. třídy. Cílem dvojjazyčných hodin zeměpisu je aplikovat jazykové znalosti do výuky a zlepšit tak vícejazyčnost žáků.

K dosažení vzdělávacích cílů v souladu se saským učebním plánem v dvojjazyčně vyučovaném předmětu zeměpis jsou přijata následující opatření:

1. 5. a 6. třída:

Realizace jednotlivých oblastí nebo sekvencí probíhá pro německou část třídy v českém jazyce. Výběr vhodného obsahu a jeho realizace je v kompetenci předmětové komise pro zeměpis a příslušných vyučujících. Při realizaci je věnována pozornost jazykově diferencovanému vyučování. Obsah učiva a jazyková úroveň jsou řešeny po dohodě s příslušným učitelem češtiny dané třídy tak, aby byl vytvořen přenos z hodin jazyka.

2. 7. a 8. třída:

Výuka probíhá v oddělených mononacionálních skupinách, aby se vytvořily odborné a jazykové základy pro společnou výuku od 9. ročníku. V české skupině se vyučuje především v češtině. Němčina se používá jako doplňkový vyučovací jazyk.

Německá skupina je vyučována dvojjazyčně, a to v němčině a češtině. Dvojjazyčná výuka je doplněna o společné projektové hodiny německé a české části třídy. Výuka v obou třídách je plánována paralelně. V 7. a 8. ročníku je zařazena další hodina zeměpisu, aby bylo možné vyhovět požadavkům vyplývajícím ze zvýšeného podílu cizojazyčné složky.

3. 9. a 10. třída:

Hodiny zeměpisu se vyučují v binacionálních skupinách dvojjazyčně. Binacionální skupiny vytvářejí stále dvojjazyčné, a tedy i vícejazyčné výukové prostředí. Němčina a čeština jsou při výuce obsahu učiva rovnocenné. Tím se žáci a žákyně dobře připravují na nároky výuky v němčině na vyšším stupni gymnázia a zároveň se zdokonaluje jejich jazyková kompetence. V 10. ročníku se například vyučuje rozšiřující učivo zeměpisu topografie a hospodářství České republiky. Součástí této vzdělávací oblasti je také exkurze do České republiky.

b. Přínos subjektu umění

Diese Konzeption des Kunstunterrichts in den binationalen und bilingualen Klassen am Friedrich-Schiller-Gymnasium Pirna basiert auf folgenden Grundlagen:

- Sächsischer Lehrplan Kunst, Gymnasium, Sekundarstufe I
- Rahmenlehrplan für Gymnasien der Tschechischen Republik, Bereich Kunst und Kultur → Bildende Kunst
- Konzeption des binationalen-bilingualen Bildungsgangs am Friedrich-Schiller-Gymnasium Pirna

- auf der 25-jährigen Unterrichtspraxis im Kunstunterricht in den binationalen und bilingualen Klassen des Friedrich-Schiller-Gymnasiums beruhend

Kunstunterricht als Raum für Freiheit, Kreativität und Verantwortung

Im schulischen Kontext, der häufig von Selektion, Bewertung, Kontrolle und der Betonung kognitiver Leistungen geprägt ist, stellt der Kunstunterricht einen unverzichtbaren Raum für die Entfaltung freien und kreativen Denkens dar. Er eröffnet den Schülerinnen und Schülern die Möglichkeit, sich aus den engen Vorgaben traditioneller Fächerstrukturen zu lösen und die Welt über persönliche Erfahrung, Intuition und Imagination zu erkunden.

Der gestalterische Prozess wird dabei als Weg verstanden – nicht ausschließlich als Mittel zur Erreichung eines bewertbaren Ergebnisses. Fehler sind ausdrücklich als Teil des Lernens willkommen; sie fördern Experimentierfreude und den Mut, eigene Wege zu gehen. Gerade dadurch kann der Kunstunterricht maßgeblich zu einer Schulkultur beitragen, die keine Angst vor Fehlern oder äußere Bewertungsabhängigkeit fördert, sondern innere Motivation, Verantwortung und Freude am Entdecken stärkt.

Gerade im binationalen und bilingualen Bildungskontext ist der Kunstunterricht ein wertvoller Raum, in dem sprachliche Barrieren überwunden und Kommunikation auf nonverbaler, visueller und symbolischer Ebene ermöglicht wird. Er eröffnet jedem Lernenden die Chance, die eigene Perspektive und persönliche Erfahrung in den gemeinsamen Lernprozess einzubringen.

Auf diese Weise trägt der Kunstunterricht aktiv zur Gestaltung einer Schulkultur bei, die Offenheit, gegenseitigen Respekt und kreative Verantwortung fördert und konkret zur Verwirklichung des Leitbildes des Friedrich-Schiller-Gymnasiums als Haus der Neugier, Mut und Menschlichkeit beiträgt.

Im Zentrum des Unterrichts steht die künstlerisch-gestalterische Praxis selbst. Gerade in Lerngruppen mit einer hohen sprachlichen Heterogenität und unterschiedlichen sprachlichen Vorkenntnissen bietet das bildnerische Gestalten eine besonders effektive und inklusive Form des Lernens. Es ermöglicht allen Schülerinnen und Schülern, unabhängig von ihrem jeweiligen Sprachniveau, aktiv und kreativ am Unterricht teilzunehmen und eigene Ausdrucksformen zu entwickeln.

Der Unterricht findet in kleinen Gruppen (ca. 14 Schülerinnen und Schüler) statt. Dies ermöglicht eine stark individualisierte Förderung, die auf die persönliche Ausdrucksfähigkeit und die Entwicklung zentraler Kompetenzen eingeht. Kritisches Denken, visuelle Literalität und interkulturelle Kompetenz stehen dabei als Schlüsselkompetenzen im Mittelpunkt. Die Lernenden werden dazu angeregt, visuelle Phänomene differenziert wahrzunehmen, zu analysieren, kritisch zu reflektieren und in einen interkulturellen Kontext einzuordnen. Reflexive Dialoge über eigene und fremde Gestaltungen sind ein fester Bestandteil des Unterrichts.

Darüber hinaus wird der Kunstunterricht im binationalen und bilingualen Kontext bewusst als sprachsensibler Fachunterricht gestaltet. Die Schülerinnen und Schüler erweitern dabei kontinuierlich ihre fachsprachlichen und kommunikativen Kompetenzen in beiden Unterrichtssprachen, insbesondere im Rahmen von gemeinsamen Arbeitsprozessen, Reflexionsgesprächen und Präsentationen.

Das bildnerische Arbeiten bietet hierfür einen besonders motivierenden und handlungsorientierten Rahmen.

Der Kunstunterricht bietet darüber hinaus zahlreiche Gelegenheiten, Sozialkompetenzen wie Kooperationsfähigkeit, Empathie und respektvolle Kommunikation gezielt zu fördern – insbesondere durch die Arbeit im Atelier-Raum im Kreis und in reflexiven Dialogen. Darüber hinaus ermöglicht der

Kunstunterricht die gezielte Organisation von gruppenorientierten Lernformen, die im binationalen Kontext besondere Potenziale entfalten: In gemischten deutsch-tschechischen Gruppen lernen die Schülerinnen und Schüler, interkulturelle Kommunikation und Zusammenarbeit aktiv zu erleben und zu gestalten. Sie erwerben dabei Kompetenzen, die sie auf die zukünftige Arbeit in internationalen Teams vorbereiten – Kompetenzen, die in einer zunehmend globalisierten Berufswelt und Gesellschaft von großer Bedeutung sind. Der Kunstunterricht eröffnet so einen Lernraum, dessen Wirkung weit über den deutsch-tschechischen Rahmen hinausreicht.

Im Kunstunterricht im binationalen und bilingualen Kontext verbinden wir unterschiedliche didaktische Traditionen. Während im deutschen Kunstunterricht oft eine stärkere theoretische Fundierung (Bildwissenschaft, Medienkompetenz, Kunstgeschichte) betont wird, liegt im tschechischen Ansatz ein besonderer Akzent auf dem schöpferischen Prozess, der individuellen künstlerischen Erfahrung und der Förderung der persönlichen Ausdruckskraft. Unser Unterricht greift bewusst beide Ansätze auf und integriert sie flexibel und schülerorientiert.

Im Sinne einer lebendigen und aktuellen Vermittlung von Kunst und Kultur werden im Unterricht gezielt zeitgenössische Künstlerinnen und Künstler aus dem deutschen und tschechischen Kulturraum einbezogen. Dies ermöglicht den Schülerinnen und Schülern eine direkte Auseinandersetzung mit aktuellen künstlerischen Positionen und fördert das Verständnis für die Vielfalt kultureller Ausdrucksformen im binationalen Kontext. Gleichzeitig trägt dieser Zugang dazu bei, interkulturelle Kompetenzen auf eine besonders anschauliche und praxisorientierte Weise zu entwickeln.

Der **Lehrplan** wurde unter Berücksichtigung der spezifischen räumlichen und materiellen Gegebenheiten der Schule entwickelt:

- die ansprechend ausgestattete schuleigene Keramikwerkstatt
- der sichere und gut erreichbare Schulpark
- die besonderen historischen Räumlichkeiten des Internats, die für kreative und interdisziplinäre Projekte genutzt werden können
- die Aula mit Theaterbühne, die vielfältige Möglichkeiten für szenografische und mediale Arbeiten eröffnet
- der Kunstatelier-Raum mit einem zentralen großen Tisch, an dem bis zu 14 Personen im Kreis gemeinsam arbeiten und kommunizieren können. Diese besondere Raumgestaltung fördert den offenen Dialog und das gemeinschaftliche Lernen. Der Atelierraum ermöglicht ein offenes, prozessorientiertes Arbeiten, bei dem Materialien flexibel eingesetzt und kreative Lösungen spontan unterstützt werden können. Eine gut ausgestattete Materialbasis ist dafür eine wesentliche Voraussetzung. Damit trägt der Kunstunterricht maßgeblich zur Begabungsförderung im künstlerisch-ästhetischen Bereich bei und nutzt das Atelier bewusst als Raum zur Entfaltung individueller Potenziale.

Im Kunstunterricht werden zudem Themen der Bildung für nachhaltige Entwicklung (BNE) kreativ und gestalterisch aufgegriffen. Projekte zum Upcycling, zur Reflexion über Konsum, Ressourcen oder zum gestalterischen Umgang mit gesellschaftlichen Herausforderungen fördern sowohl die ästhetische Bildung als auch das Bewusstsein für nachhaltiges Handeln.

Außerschulische Lernorte, Exkursionen und Kooperationen mit Kultureinrichtungen sind ein wichtiger Bestandteil des Kunstunterrichts. Exkursionen in Museen und Galerien sowie Elemente der Galerie- und Museumspädagogik eröffnen den Schülerinnen und Schülern vielfältige Perspektiven auf künstlerische Ausdrucksformen und kulturelle Kontexte. Gelegenheiten zur Präsentation von

Schülerarbeiten im öffentlichen Raum von Pirna und der Grenzregion (z. B. Ausstellungen in Kooperation mit städtischen Kultureinrichtungen, regionalen Künstlern oder im Rahmen von grenzüberschreitenden Projekten) können – wenn es die organisatorischen und zeitlichen Rahmenbedingungen erlauben – den Kunstunterricht sinnvoll ergänzen. Auf diese Weise wird Lernen durch Engagement (LdE) unterstützt und der Kontakt zu unterschiedlichen gesellschaftlichen und kulturellen Akteuren gefördert. Solche Projekte tragen darüber hinaus zur Sichtbarkeit und Profilierung der binationalen und bilingualen Bildungsgänge bei.

Wir schlagen darüber hinaus vor, erste Elemente des Faches Tschechisch als Fremdsprache bereits im Kunstunterricht der Klassenstufen 5 und 6 zu integrieren. Dies würde den Schülerinnen und Schülern frühzeitig ermöglichen, Sprachkompetenz und interkulturelles Verständnis im künstlerisch-kreativen Kontext zu entwickeln und sie gezielt auf die spätere Teilnahme am binationalen und bilingualen Unterricht vorzubereiten.

Weitere detaillierte Ausführungen sind dem **Anhang 2 - 3.1.4b** zu entnehmen.

c. Přínos subjektu GRW

Das Fach Gemeinschaftskunde/Rechtserziehung/Wirtschaft (GRW) leistet neben den allgemeinen fachspezifischen Zielen einen Beitrag zur Förderung interkultureller Kompetenzen. Indem gezielt Unterschiede und Gemeinsamkeiten beider Staaten im Rahmen des fachlichen Wissenserwerbes thematisiert werden, können die Schülerinnen und Schüler eine Mehrperspektivität entwickeln. Das gemeinsame Lernen in gemischten Gruppen sowie der offene Austausch über begründete, wert- und sachorientierte Urteile fördern nicht nur die individuelle Urteilsfähigkeit, sondern auch die Fähigkeit zur Empathie und Toleranz im freiheitlich-demokratischen System. Die Präsenz zweier Nationen und die Grenznähe schaffen dabei authentische Begegnungssituationen, in denen kulturelle Unterschiede als Bereicherung erlebt werden. So wird interkulturelle Kompetenz nicht nur theoretisch behandelt, sondern in der direkten Zusammenarbeit praktisch erprobt und vertieft.

Das Fach GRW ist die Grundlage von fachlicher Demokratiebildung im Schulalltag. Die Vermittlung von demokratischen Werten und Handlungsoptionen stärkt das Verantwortungsbewusstsein der Schülerinnen und Schüler sich in einer pluralistischen Gesellschaft aktiv einzubringen. Im Rahmen der Schulkultur trägt GRW dazu bei, dass respektvoller Dialog, Meinungsvielfalt und konstruktive Konfliktlösung gefördert werden. So wird die Schule zu einem Ort, an dem demokratische Prinzipien nicht nur theoretisch vermittelt, sondern im täglichen Miteinander erlebbar und geübt werden.

Die assistierenden Lehrkräfte sind fester Bestandteil des mehrsprachigen Unterrichts und helfen beim Verstehen komplexer fachlicher Inhalte durch sprachensible Unterstützung, z.B. mittels Visualisierungen, Begriffsübersichten oder Übersetzungshilfen. Sie ermöglichen den Schülerinnen und Schülern mit Deutsch als Fremdsprache eine niedrigschwellige Kommunikation und arbeiten eng mit den Fachlehrkräften zusammen, um fachsprachliche Kompetenzen gezielt aufzubauen.

Der Unterricht im Fach Gemeinschaftskunde/Rechtserziehung/Wirtschaft verfolgt folgende **allgemeine Ziele**:

- Erwerb von intelligentem Wissen über gesellschaftliche, politische, rechtliche und ökonomische Sachverhalte in ihrer Komplexität und Interdependenz
- Entwickeln der Fähigkeit fachspezifische Arbeitsmethoden wissenschaftsorientiert zu reflektieren und in angemessener Sprache in Wort und Schrift zu präsentieren

- Entwickeln der gesellschaftlichen, politischen und ökonomischen Urteilsfähigkeit auf der Grundlage eigener begründeter, wertbezogener und rationaler Maßstäbe
- Entwickeln der Fähigkeit zur Toleranz im Rahmen der freiheitlichen demokratischen Grundordnung
- Entwickeln der Fähigkeit und Bereitschaft, sich vor dem Hintergrund demokratischer Handlungsoptionen aktiv in die freiheitliche Demokratie einzubringen

Weitere detaillierte Ausführungen sind dem **Anhang 2 – 3.1.4c** zu entnehmen.

d. Přínos subjektu dějepis

Im Rahmen des Bina Profils ergeben sich für die beteiligten Klassen der Klassenstufe 7-10 Abweichungen vom allgemeinen Lehrplan. Diese Abweichungen wurden zur Visualisierung grün hinterlegt. Die Ergänzungen beziehen sich auf konkrete Inhalte der Deutsch-Tschechischen Geschichte. Analog zum Lehrplan sind auf der linken Seite verpflichtende Inhalte und auf der rechten Seite Bemerkungen hinterlegt. Diese Ergänzungen stellen dabei eine Kombination der Inhalte des tschechischen mit dem deutschen Lehrplan dar. Um diese Inhalte realisieren zu können, sollten diese mit in den regulären Unterricht integriert werden.

Das Ziel der Bina Konzeption für das Fach Geschichte legt dabei die folgenden Schwerpunkte:

- Förderung der interkulturellen Kompetenzen der jeweiligen Schüler durch historische Bezüge.
- Förderung der Sprachkompetenz durch das Bilden von historischen Narrativen und deren Präsentation
- Förderung der sozialen Kompetenzen durch eine bilinguale Zusammenarbeit innerhalb der Klasse

Diese Ziele werden durch eine systematische Intensivierung der Zusammenarbeit erreicht.

- Klasse 7: Gemeinsame Unterrichtsphasen zu ausgewählten Themen, sowie mindestens eine gemeinsame Exkursion
- Klasse 8: Gemeinsame Erarbeitung der industriellen Geschichte der Länder. (Bsp. Bearbeitung in gemischten Gruppen, Bilinguale Präsentationen und Rollenspiele)
- Klasse 9: Gemeinsame bilinguale Präsentation und Verknüpfung der deutsch-tschechischen Geschichte, sowie das Bearbeiten von bilingualem Quellen.
- Klasse 10: Vollständige Integration der deutschen und tschechischen Schüler, Erarbeitung der Unterrichtsthemen mit Deutsch als Unterrichtssprache, Nutzung von historischen Quellen, Film- und Tonaufnahmen in tschechischer Sprache.

Die detaillierten Ausführungen zu den einzelnen Klassenstufen sind dem **Anhang 2 - 3.1.4d** der Konzeption zu entnehmen.

e. Beitrag des Faches Musik

Ziele

Der Musikunterricht der Sekundarstufe I soll die Schülerinnen und Schüler auf die gymnasiale Oberstufe vorbereiten. Es sollen sowohl die Lernziele des sächsischen Lehrplans als auch des tschechischen Rahmenlehrplans erfüllt werden.

Während der musikpraktische Lernbereich I und der musikwissenschaftliche Lernbereich II im sächsischen Lehrplan gleich gewichtet werden, dominiert im tschechischen Rahmenlehrplan die Musikpraxis. Unterschiede bestehen zum Beispiel in der Verwendung von Fachbegriffen, bei der Formulierung von Aufgabenstellungen und Verwendung von Operatoren und hinsichtlich der wissenschaftspropädeutischen Ausrichtung des Musikunterrichts. Durch die folgenden Maßnahmen soll sowohl den Lehrplanvorgaben als auch den unterschiedlichen Voraussetzungen der SuS entsprochen werden. Übergreifendes Ziel ist ein interkultureller sprachsensibler Musikunterricht.

Maßnahmen

1. Einzelstunde mit Lernunterstützung im Jahrgang 7 (+8)

Im Jahrgang 7 findet der Unterricht in einer Einzelstunde mit der ganzen Klasse mit Lernunterstützung durch eine tschechischsprachige Lehrkraft statt. Der Sitzplan wird so gestaltet, dass jeweils ein tschechischer und ein deutscher Schüler in einer Bank zusammensitzen, um Partnerarbeit grundsätzlich binational zu gestalten.

2. Doppelstunde in gemischten Klassenhälften in den Jahrgängen (8+)9+10

Musik wird 14tägig und doppelstündig in halben Gruppen unterrichtet, denen gleichwertig tschechische und deutsche SuS zugeteilt werden. Der Sitzplan wird so gestaltet, dass jeweils ein tschechischer und ein deutscher Schüler in einer Bank zusammensitzen. Sie nehmen füreinander die Rolle von Sprachassistenten ein. Der doppelstündige Unterricht in kleinen Gruppen ermöglicht Musikpraxis, bei der sich SuS in ihrer individuellen Persönlichkeit künstlerisch zeigen und ausdrücken können.

3. Unterrichtssprache Deutsch, Sprachsensibilität

Musik wird in deutscher Sprache unterrichtet. Eine zweisprachige Fachbegriffe-Liste soll allen Lernenden zur Verfügung stehen. Sprachliche Fehler sollen in schriftlichen Arbeiten mit Bleistift / anderer Farbe anstreichen als inhaltliche Fehler.

Wortschatzarbeit, Visualisierungen und körpersprachliche Unterstützung durch Mimik und Gestik sind für jeden sprachsensiblen Unterricht von entscheidender Bedeutung.

Darüber hinaus eignet sich das Fach Musik besonders gut für sprachsensiblen Unterricht, weil der Gegenstand des Faches im Vergleich zu anderen Fächern eine Reduktion wortsprachlicher Kommunikation erlaubt und erfordert: Erstens gibt es körpersprachliche Systeme der Verständigung über Musik wie z.B. die Dirigierzeichen oder die Solmisation. Zweitens existiert mit der Musiknotation eine eigene fachspezifische Schriftsprache und drittens fungiert Musik selbst als sprachliches Zeichen („auditive Sprache“). Dadurch ermöglicht Musik allen, die ihren Selbstausdruck in einem fremden Land durch eine Fremdsprache erschwert sehen, Möglichkeiten zum Selbstausdruck auf eine nicht wortsprachliche Weise. Im binationalen Musikunterricht sollen die genannten Potenziale für Sprachsensibilität genutzt werden.

4. Interkulturelle Gemeinschaftsbildung

Die Musikpraxis dient in den Klassen des binationalen Bildungsgangs gezielt der Gemeinschaftsstiftung durch Triangulierung (Musik als Objekt der Aufmerksamkeit, das durch gemeinsame Betrachtung Gemeinsamkeit schafft) und Musizierpraxis beim Ensemble-Musizieren.

Der Austausch über Musik stellt einen Austausch über kulturelle Prägungen dar. Musik kann exemplarisch die Rolle des Fremden übernehmen, da sie sich ähnlich uneindeutig (nicht eindeutig verständlich) zeigt wie die Fremdsprache oder die fremde Kultur. Auf diese Weise soll im Musikunterricht der konstruktive Umgang mit dem Fremden geübt werden.

5. Besondere fachlicher Schwerpunkte

Für den sprachsensiblen Musikunterricht ist die Aneignung der Notenschrift und die Etablierung von musikbezogener Zeichensprache von besonderer Bedeutung, um diese als Kommunikationsmittel einsetzen zu können. Im Jahrgang 7 sollte daher ein Fokus auf diese nicht wortsprachlichen Systeme gelegt werden.

Zur exemplarischen Auseinandersetzung mit Musik sollten gezielt Musikstücke aus den beiden Nationalkulturen, aus der Grenzregion und aus Europa ausgewählt werden, z.B. Beethoven (Treffen in Teplice), Dvořák, Smetana (Tschechien), von Weber, Wagner, Schostakowitsch (Landkreis Sächsische Schweiz), Charpentier, Beethoven (Europa-Hymnen), Strawinski, Chopin (transnationale europäische Persönlichkeiten) usw.

3.1.5 Přínos jazykových předmětů

a. Přínos předmětu Angličtina

Allgemeine Ziele und Aufgaben des Faches Englisch

Unterricht in einer Fremdsprache ist ein wichtiger Baustein im Bildungs- und Erziehungsprozess. Sprache ist nicht nur ein Werkzeug, sondern Grundvoraussetzung kultureller Handlungsfähigkeit. Sie ermöglicht die Orientierung des Menschen in der Welt, befähigt ihn, Gedanken und Gefühle zu äußern sowie Informationen zu verarbeiten bzw. auszutauschen. Sie stiftet individuelle, soziale und kulturelle Identität. Als Teil des Gesamtkonzepts sprachlicher Bildung trägt der Englischunterricht kontrastiv und erweiternd dazu bei, Sprachbewusstsein herauszubilden und leistet damit einen Beitrag zur Mehrsprachigkeit der Schüler. Wie jede Form sprachlicher Bildung bewirkt er eine Formung des Denkens und damit der Persönlichkeit eines Menschen.

Englisch als weit verbreitete Erst- und Zweitsprache sowie als weltweit wichtigste Verkehrssprache im Sinne einer Lingua Franca leistet einen wesentlichen Beitrag zu vertiefter Allgemeinbildung, Wissenschaftspropädeutik und Problemlösefähigkeit sowie Studierfähigkeit. Die Schüler entwickeln die Fähigkeit, Kommunikationsprozesse zur Überwindung von soziokulturellen und interessenbedingten Barrieren für sich und andere nachhaltig zu gestalten.

Zentrale Aufgabe des Englischunterrichts ist die Entwicklung interkultureller Handlungsfähigkeit, die Aspekte wie Rollendistanz, Empathie, Toleranz, Perspektivwechsel, Flexibilität und Diskursfähigkeit umfasst. Durch eine so interkulturell fundierte Werteorientierung und unter Verwendung und Vermittlung von Lern-, Methoden- und Sozialkompetenz erlangen die Schüler intelligentes und anwendungsbereites Wissen in einer Fremdsprache, das sie befähigt, sowohl im In- als auch im Ausland angemessen diskurs- und handlungsfähig im Sinne eines differenzierten Weltverständnisses zu sein.

Ziele und Aufgaben des Faches Englisch unter Berücksichtigung der Bina-Konzeption

Entwickeln einer interkulturellen Handlungsfähigkeit

Durch die Erweiterung sprachlicher, historischer, geographischer und kultureller Kenntnisse vertiefen die Schüler ihr Verständnis für andere Denkweisen. Über konkrete Situationen hinaus erwerben sie eine grundlegende Akzeptanz für abweichende Wertvorstellungen. Sie nutzen dazu ggf. authentische Kommunikation mit Vertretern dieser Kultur durch Austauschprojekte, Brieffreundschaften oder E-Mail-Kontakte.

Die Schüler verfügen über eine grundsätzliche kulturelle Sensibilität, auf deren Basis sie mit Angehörigen anderer Kulturen interagieren können. Die Beschäftigung mit gesellschaftlichen und ethnischen Problemstellungen lässt sie menschliche Verhaltensweisen und Normen auch in Bezug auf ihren eigenen Wertehorizont reflektieren und ihren Blick schärfen für Stereotypen und Vorurteile.

Dadurch können sie

- auf bestimmten Ebenen Ausgangs- und fremde Kultur miteinander in Beziehung setzen,
- in grundlegenden Situationen als sprachlicher und kultureller Mittler agieren und entwickeln interkulturelles Verständnis.

Zum Beispiel:

Anwenden erweiterten Sprach- und Sachwissens zum Themenbereich Cultural and Intercultural Studies

Übertragen von Kenntnissen zu Travelling abroad, Europe, English as a world language

Kennen der Lebensweise ausgewählter Kulturen der englischsprachigen Welt

Multiculturalism in Britain and the USA

The American Dream

Interkulturalität

www.schulportal.sachsen.de/lplandb/lehrplan/816#page816_13117

In den Jahrgangsstufen 7 und 8 erhalten die tschechischen SuS zusätzliche Unterstützung durch dreisprachig angelegte Vokabellisten.

Der Englischunterricht in der Sekundarstufe 1 wird grundsätzlich in gemischten Gruppen mit zum Teil unterschiedlichem Wechselmodus erteilt. Zum Ziel der Differenzierung und besseren Förderung kann die Gruppeneinteilung im Einvernehmen mit den unterrichtenden Fachlehrern dabei flexibel gestaltet werden.

Dadurch entwickeln die SuS nachfolgende Kompetenzen (siehe auch Bina-Kompetenzraster) :

- Sie hinterfragen den eigenen Blick auf die Welt, respektieren Unterschiede und tolerieren die Überzeugungen anderer.
- Sie verfügen über Empathie, Ambiguitätstoleranz und die Fähigkeit des Fremdverstehens.

Projektbeispiel:

- Klasse 9, Thema USA (Geographie – Englisch (+ Deutsch und Tschechisch)) im 1. Schulhalbjahr

Der Unterricht im Fach Englisch findet ab Klasse 7 in gemischten Gruppen nach gültigem **sächsischem Lehrplan** statt. Im Sinne funktionaler Einsprachigkeit soll Englisch dabei als Lingua Franca zwischen beiden Klassenteilen ab Beginn genutzt werden, indem deutsche Lehrbücher eingesetzt werden. Es bietet sich insbesondere zu Beginn der Klasse 7 an den Lernstand der Schülerinnen und Schüler angepasst vorzugehen, um eine gezielte Förderung schwächerer Schülerinnen und Schüler zu ermöglichen und eine Angleichung der Sprachniveaus zu erwirken. Beide unterrichtenden Fachlehrer sollen dafür in enger gegenseitiger Abstimmung in ihrer Unterrichtsgestaltung agieren.

b. Přínos předmětu němčina jako partnerský jazyk

Allgemeiner Ablauf

Der Unterricht im Fach Deutsch als Partnersprache findet für die tschechischen Schülerinnen und Schüler von Klasse 7 bis 10 separiert vom Deutschunterricht im deutschen Klassenteil statt. Der Fachunterricht orientiert sich hierbei sowohl an der Didaktik und Methodik des gesteuerten Fremdsprachenerwerbs und berücksichtigt dabei zugleich den sächsischen Lehrplan des Faches Deutsch an Gymnasien. Dies hat zur Folge, dass sich der Unterricht in Klasse 7 und 8 schwerpunktmäßig dem schrittweisen Aufbau des Sprachsystems Deutsch widmet, wodurch in diesen Klassenstufen der Grammatik- und Wortschatzerwerb im Fokus steht. Dies deckt sich mit den Zielen des Unterrichtsfaches Tschechisch als Partnersprache in den Klassenstufen 7 und 8, weshalb die DaP und TschäP- Unterrichtsstunden der binationalen Klassen dieser Jahrgangsstufen parallel geplant werden,

um gemeinsame Unterrichtssequenzen des deutschen und tschechischen Klassenteils durchführen zu können. Die Lerninhalte des sächsischen Lehrplans Deutsch im Fach DaP werden in den Klassenstufen 7 und 8 folglich auf eine schulinterne verbindliche Auswahl reduziert, welche die Entwicklung der rezeptiven und produktiven Fertigkeiten der vier Lernbereiche Hören, Lesen und Verstehen, Sprechen und Schreiben jedoch in hinreichendem Maße fördert.

Der Fachunterricht DaP in den Klassenstufen 9 und 10 orientiert sich vollumfänglich an den Lerninhalten des sächsischen Lehrplans Deutsch an Gymnasien und widmet sich demnach nur noch partiell dem Sprachsystem Deutsch. Die im Lehrplan ausgewiesene Intensivierung des Literaturunterrichts einschließlich der damit einhergehenden operationalisierten Textanalyse- und Textproduktionsverfahren in diesen Jahrgangsstufen entspricht dem Vorgehen des Muttersprachunterrichts Tschechisch, weshalb im Sinne der angestrebten Durchführung von Teamteaching- Unterrichtssequenzen eine Parallellegung von Deutsch- Unterrichtsstunden des deutschen Klassenteils und den Stunden des Unterrichtsfaches Tschechisch des tschechischen Klassenteils im Stundenplan erfolgt.

DaP und sprachsensibler Fachunterricht

Die Schüler erlernen die deutsche Sprache nicht nur im Unterrichtsfach DaP, sondern auch im sprachsensiblen Fachunterricht. (siehe Tabelle)

Klassen	Unterrichtsfächer	Zu erreichendes Niveau
7/8	Deutsch als Partnersprache (DaZ-Kurs) + u.a. Sport, Informatik und Musik auf Deutsch	B1 im DaZ-Kurs
9/10	Deutsch als Partnersprache (nach deutschem Lehrplan, aber an Fremdsprachenlerner angepasst) + u.a. Ethik, Sport, Informatik und Musik auf Deutsch	B2
11/12	Sekundarstufe II nach deutschem Lehrplan in allen Fächern	C1

Parallelplanung DaP und TschaP – Nutzung des muttersprachlichen Potenzials in den Klassen 7/8

Durch die Parallelplanung einzelner DaP und TschaP – Stunden werden regelmäßig gemeinsame Unterrichtssequenzen gestaltet, wobei die Anwesenheit der Muttersprachler ein authentisches und individuelleres sprachliches Interagieren ermöglicht. Hierbei können sowohl einsprachige (z.B. nur auf Deutsch) als auch zweisprachige (Deutsch und Tschechisch) oder mehrsprachige (Deutsch, Tschechisch, Englisch) Sequenzen geplant werden.

Beispiele für gemeinsame Unterrichtssequenzen:

- Rollenspiele zu bestimmten Themen (Hobbies, Orientierung der Stadt, Einkaufen)
- gezieltes Aussprachetraining (Nachsprechen von Wörtern / Sätzen in Partnerarbeit)
- gemeinsame Sprachspiele
- Modenschau (Thema „Kleidung“)
- gegenseitige Buchvorstellungen als Leseanregung in der Fremdsprache (Ende Klasse 8)
- Kontrolle einzelner komplexerer Übungen durch Muttersprachler

Vorentlastung durch den muttersprachlichen Tschechischunterricht

Durch die enge Zusammenarbeit der Fächer Tschechisch als Muttersprache und DaP werden bestimmte grammatische Grundbegriffe (z.B. Wortarten und Satzglieder), literarische Grundbegriffe (z.B. Gattungen, Textsorten, Stilmittel) und Methoden (Zusammenfassen, Interpretieren, Erörtern) im muttersprachlichen Unterricht vorentlastet. Außerdem sind die Operatoren aus dem muttersprachlichen Unterricht bekannt.

Intensivkurs DaP innerhalb der Startklar-Wochen

Zu Beginn der 7. Klasse findet im Rahmen der Bina-Startklar-Wochen ein dreiwöchiger Intensivkurs DaP mit 16 Unterrichtsstunden pro Woche statt. Hierbei soll der sprachliche Input abwechslungsreich, kommunikativ und auch spielerisch erfolgen, um durch das Sprachbad nicht nur das sprachliche Können zu verbessern und Sprachhemmungen abzubauen, sondern auch die Gruppengemeinschaft zu stärken.

Außerschulische Lernorte

Außerschulische Lernorte werden genutzt, um sowohl sprachliche Fähigkeiten und Fertigkeiten als auch interkulturelles Wissen zu erwerben.

Beispiele für außerschulische Lernorte:

- gemeinsamer Theaterbesuch in Dresden oder in Tschechien
- Besuch lokaler Ausstellungen (z.B. Thema „Kunst“ in Klasse 8) oder traditioneller Veranstaltungen (z.B. Weihnachtsmarkt in Pirna)
- Kinobesuch
- Erwerb erster fremdsprachlicher Kenntnisse bei der Kennenlernwoche in Liebethal (sich begrüßen, sich kurz vorstellen)

Die detaillierten Ausführungen zu den einzelnen Klassenstufen sind dem **Anhang 2 – 3.1.5b** der Konzeption zu entnehmen.

c. Přínos předmětu čeština jako partnerský jazyk

Der Unterricht im Fach Tschechisch als Partnersprache basiert auf dem sächsischen Lehrplan für Tschechisch (Teil Tschechisch in der bilingualen Ausbildung), siehe:

<https://www.schulportal.sachsen.de/lplandb/lehrplan/114>

d. Přínos předmětu čeština jako mateřský jazyk

Ziele und Aufgaben des Faches Tschechisch

Im Mittelpunkt des Tschechischunterrichts steht der Erwerb und die Anwendung der tschechischen Sprache sowie die Auseinandersetzung mit der tschechischen Literatur, Literaturgeschichte und Kultur. Der Unterricht vermittelt grundlegende sprachliche Kompetenzen, die den Schülerinnen und Schülern Orientierung in einer mehrsprachigen Welt ermöglichen, ihre interkulturelle Handlungsfähigkeit stärken und sie auf Studium, Beruf und lebenslanges Lernen vorbereiten.

Wichtige Lernziele sind:

- das Verstehen, Verarbeiten und Bewerten gesprochener und geschriebener Texte,
- die Orientierung in der Literaturgeschichte,
- der situationsgerechte mündliche und schriftliche Gebrauch der tschechischen Sprache,
- die Beherrschung zentraler Schreibformen sowie
- der reflektierte Umgang mit traditionellen und digitalen Medien.

Der Tschechischunterricht vermittelt anwendungsbereites Wissen über das System der tschechischen Sprache. Ziel ist die sichere Sprachverwendung in authentischen Kommunikationssituationen, die komplexes Denken, Verstehen und Handeln ermöglicht. Die Schülerinnen und Schüler lernen, Sprachbarrieren zu überwinden und verantwortungsvoll zu kommunizieren.

Im Bereich der Lesekompetenz werden Lesetechniken gefördert, die zum sicheren Umgang mit verschiedenen Textsorten befähigen. Die Auseinandersetzung mit zeitgenössischer und historischer tschechischer Literatur ermöglicht den Zugang zur tschechischen Kultur und Geschichte, erweitert das Weltverständnis und unterstützt die Entwicklung persönlicher und sozialer Identität in einer globalisierten Welt.

Tschechische literarische Texte eröffnen neue Denk- und Handlungsräume, fördern Empathie, Toleranz, Kreativität und ästhetisches Empfinden. Die Schüler lernen, zwischen realen, fiktiven und virtuellen Welten zu unterscheiden und die eigene Lebenswirklichkeit kritisch zu reflektieren.

Der Tschechischunterricht stärkt außerdem Teamfähigkeit, Medienkompetenz sowie die Fähigkeit zur kritischen Informationsbewertung und zur strukturierten Präsentation von Arbeitsergebnissen. Darüber hinaus fördert er das politische und gesellschaftliche Bewusstsein im europäischen Kontext und leistet einen Beitrag zur Bildung für nachhaltige Entwicklung.

Allgemeine fachliche Ziele

Aus dem Beitrag zur Allgemeinbildung ergeben sich folgende Ziele des Tschechischunterrichts:

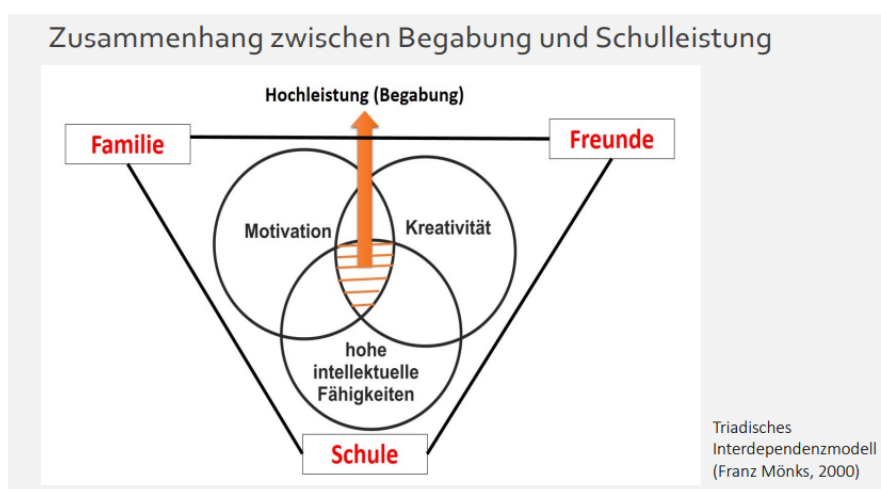
- Aufbau eines sicheren Leseverstehens in der tschechischen Sprache als Grundlage für Weltaneignung durch Sprache und Literatur,
- Entwicklung eines kulturellen Orientierungswissens zur tschechischen (und mitteleuropäischen) Geistesgeschichte,
- Förderung der mündlichen und schriftlichen Ausdrucksfähigkeit für verschiedene Kommunikationssituationen,
- Erwerb anwendungsbereiten Wissens über die tschechische Grammatik und Sprachstruktur,
- Entwicklung der Fähigkeit zur Reflexion über Sprache, Kultur und Kommunikation.

Die detaillierten Ausführungen zu den einzelnen Klassenstufen sind dem **Anhang 2 – 3.1.5d** der Konzeption zu entnehmen.

3.2 Podpora učení a nadání

3.2.1 Koncept podpory a rozvoje nadání v rámci binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu

Naším cílem je podporovat nadání našich žáků a žákyň způsobem specifickým pro danou oblast a zohlednit vícerozměrnost jejich inteligence (Gardner, srov. Kap. 3.2.1). Náš přístup vychází z **dynamického pojetí nadání**, které se zaměřuje na potenciál rozvoje žáků a žákyň. Nadání pro nás znamená kombinaci kognitivních schopností, motivace a kreativity (Renzulli 2004), která je podporována rodinou, přáteli a školou (případně internátem). To si lze také představit jako model triádové vzájemné závislosti⁹:

Pro dosažení cílů binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu (viz. kapitola 2 Bina tabulka kompetencí) předložilo vedení školy v červnu 2023 následující premisy a z nich plynoucí závěry pro koncept na podporu a rozvoj nadání.

Premisa	Závěr
Vývojově logická struktura vzdělávacího programu Bina z pohledu studenta (platí pro všechny Bina žáky a žákyně německé + české)	Tvorba prostředí vhodného pro rozvoj a podporu nadání na FSG: - ústřední význam diagnostiky a rozvojových rozhovorů - trvalé hodnocení úspěšnosti učení a vzdělávacího programu - zvyšování osobní odpovědnosti žáků (např. týdenní plán jako digitální (?) komunikační nástroj mezi vychovateli a učiteli, popř. mentory).

⁹ Srov. prezentace Wiebke Krause 2023, s. 23.

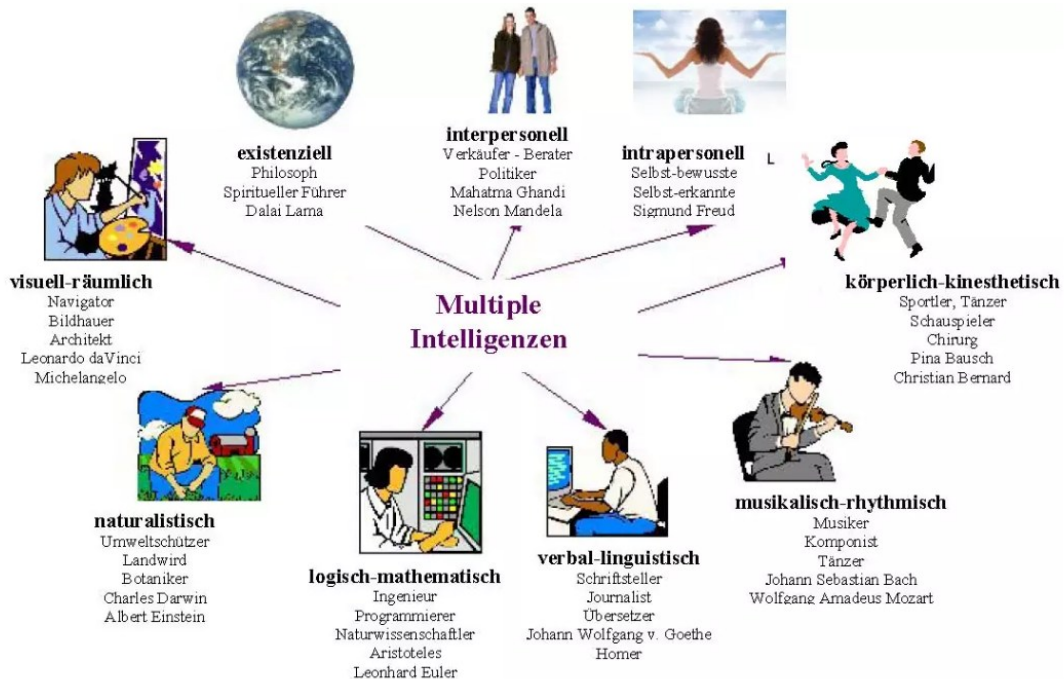
Pojem "nadání":

- dynamické pojetí "nadání"
- model tří kruhů (Renzulli 2004): nadání = kognitivní schopnosti + kreativita + motivace
- teorie mnohočetných inteligencí (Gardner):

Z toho vyplývá nezbytná obecná podpora:

- mezikulturní kompetence
- sebedůvěry a odolnosti
- ocenění, empatie, sociální odpovědnosti
- spolupráce, týmové práce a komunikačních dovedností
- tvořivosti

a také podpora talentu v jednotlivých oblastech:

Quelle: <https://hochix.com/multiple-intelligenz-die-theorie-nach-howard-gardner/>

Komunikace mezi žáky a mentory, vychovateli a učiteli: ústřední role **rozvojových pohovorů**

- rozvíjet vztahy a důvěru
- stimulovat reflexi prostřednictvím cílených podnětů - > zviditelnit učení (úspěchy v učení, cesty k učení, nové cíle učení)
- informovat o dalším vývoji žáka (potřeba podpory, podpora nadání).
- informovat o dalším směřování třídy a školy
- týdenní plán /učební deník FSG jako příležitost k diskusi a reflexi
- ...

Implementace **principů podpory nadání**

Obohacení	účast na školních soutěžích případně Duke Award
Akcelerace	Model „otočných dveří“ Přeskakování ročníků
Diferenciace	Diferenciační opatření ve výuce
Propojení odborné výuky s nabídkou internátu/GTA (celodenní vzdělávací/volnočasové aktivity)	
- východisko pro odbornou výuku: diagnostika výchozího stavu učení na počátku školního roku,	
- z toho vyplývající podněty pro tvorbu nabídky	

Optimální využití zdrojů

Personální obsazení:

	- 84 pedagogických hodin (Bina nabídka) - internátní hodiny - kontaktní hodiny - celodenní nabídka vzdělávacích/volnočasových programů (GTA) Spolupráce mentorského, učitelského a vychovatelského týmu: - flexibilita nasazení: úprava po konzultaci v týmu popř. s koordinátorem internátu (Ikoo)/Bina-odborným vedoucím (Bina-FL) - porady týmu - případové konzultace mezi kolegy - ...
	Tvorba prostoru podporující nadání - internát jako útočiště/prostor svobody - jídelny na podporu kultury stravování - nová přístavba: učebny 154, 155, foyer nové přístavby - studovny včetně místnosti pro paní Wallisch - učebna přidělena na třídním principu - seminární budova (Schiller-kavárna, hudební místnost pro kapelu, nahrávací studio, případně makerspace/dílna pro tvůrce, ...) - veřejné internátní prostory (klubovna, posilovna, vnitřní dvůr, relaxační místnost, jídelna) a studentské pokoje - sportovní hala - místa mimoškolní výuky - ...
	Multifunkční služby internátu - dozor a péče - budování pedagogických vztahů a komunity - podpora a vzdělávání - ...

Další témata: individuální podpora učení prostřednictvím kontaktních hodin, studijního času, Bina nabídky, týdenních plánů a rozvojových pohovorů, poradenství (v oblasti učení) (např. ze strany vychovatelů, poradců, učitelů).

3.2.2 Oblasti podpory a rozvoje nadání na FSG

Oblasti	Nabídky
1) Udržuji se v kondici: na těle i na duši <u>Popis úkolu:</u> Žákům jsou nabízeny programy, které je učí dbát na vlastní zdraví a kondici. Seznamují se s preventivními zdravotními opatřeními. Doba účasti má být rozumně začleněna do denního režimu a organizována flexibilně tak, aby bylo možné v krátké době reagovat na zdravotní potřeby. Provádí se pedagogická diagnostika.	Odpočinek a zdraví studentů

2) Objevují své vlohy: individuální rozvoj nadání a orientace na budoucnost <u>Popis úkolu:</u> Žáci dostávají takové nabídky, při nichž mohou objevovat své vlohy, rozvíjet stávající zájmy a uvažovat nad svým potenciálem. Měli by být motivováni k tomu, aby si věci vyzkoušeli a zapojili se do nich. Kolegové koordinují činnost mezi sebou a s týmy třídního vedení (KL-Team), aby poskytli optimální podporu. Provádí se pedagogická diagnostika	Podpora uměleckých a estetických vloh
	Podpora hudebních vloh
	Podpora matematických a vědeckých vloh
	Podpora jazykových vloh: - Čeština - Francouzština - Latina - CertiLingua - Angličtina
	Podpora řemeslných a technických vloh
3) Zapojují se: sociální a mezikulturní angažovanost <u>Popis úkolu:</u> Žáci dostávají takové nabídky, které jim umožňují rozšiřovat své kompetence tím, že se orientují v interkulturním, kosmopolitním a společensko-politickém kontextu. Prokazují sociální angažovanost a pod vedením přebírají roli kouče nebo poskytují pomoc spolužákům v oblasti podpory žáků nebo realizace projektů. Žáci přemítají o svých úspěších a jsou podporováni i nadále pomáhat lidem ve svém okolí, přírodě a životnímu prostředí. Provádí se pedagogická diagnostika.	Sociální angažovanost a výchova k demokracii
	Sociální projekty a Service learning (služební učení)
	Vzdělávání pro udržitelný rozvoj
	Interkulturní angažovanost: - Kulturní zprostředkování (spolupráce se základními školami, prezentace FSG v České republice) - Kulturní management
4) Víím, kdo jsem, co umím a kam chci jít. <u>Popis úkolu:</u> Žáci dostávají takové nabídky, díky kterým mohou reflektovat své dosavadní dovednosti v závislosti na věku a předmětu a dále se rozvíjet ve vybraných oblastech. Přitom mohou působit jako koučové ve výuce nebo tandemoví partneři. Žáci rozvíjejí svou sebekompetenci prostřednictvím sebereflexe své vzdělávací dráhy, vedením studijního deníku a nácvikem učebních strategií. Provádí se pedagogická diagnostika.	Participace a inovace: účast na rozvoji škol
	Lerncoaching (vzdělávací koučování) ¹⁰
	(mentoring, rozvojové pohovory, např. s nástrojem mBet, žákovský tutoring, např. mezi žáky, správa FSG-Vademecum)
	Podpora učení (specifická pro daný předmět; integrovaná do hodin předmětu nebo doplňková)
	Mediální kompetence
	Kariérní poradenství Absolventi

3.2.3 Základy plánování programů na podporu a rozvoj nadání

- **Obecně k plánování:**
 - o **Koordinace a koncepce:** paní Titscher, H. Dr. Křenek (Bina odborné vedení) a H. Dr. Kopietz (koordinátor podpory výuky/GTA).
 - o **Popisy úkolů** jako podklad pro Bina nabídku a internátní služby: viz výše (tabulka) doplněno o:

¹⁰ O vzájemném působení obecného koučinku a podpory učení v jednotlivých předmětech je třeba ještě diskutovat.

- provádění pedagogické diagnostiky prostřednictvím systematického pozorování, průzkumů, týmových porad, ...
 - kolegové v oblastech 1) - 4) se vnímají jako **tým** (obecný úkol: koordinace, sladění a krátkodobý i dlouhodobý rozvoj služeb na základě potřeb).
- plánování Bina nabídky a doplňkových služeb internátu co nejrovnoměrněji v průběhu týdne tak, aby bylo dosaženo nepřetržitého personálního pokrytí internátu (v případě potřeby rytmizace odpoledních hodin: např. 14:00-16:00, 16:00-18:00, 18:30-20:00).
- transparentní **komunikace** nabídek jak rodičům, tak i českým nebo německým studentům, případně pomocí TaskCard (nebo jiného kalendářového nástroje, případně Lernsaxu) pro **flexibilně měnitelný týdenní přehled nabídek Bina/GTA**
- testování nového digitálního Toolu **FSG Vademecum, který vyvinul Tom Salz jako náhradu týdenních rozvrhů**, vysvětlující film pro studenty a kolegy zde: <https://drive.google.com/file/d/1poPJe0cVs9ZVIGhTVP1K-Y8sHSQeG3na/view?usp=drivesdk>
- **Plánování Bina nabídky:**
 - časově:
 - pevně zakotveno v programové nabídce (flexibilní intervaly, např. 1x týdně po dobu školního roku/školního pololetí/čtvrtletí, v blocích jako projektové dny, ...) nebo
 - volně k dispozici (jako hodina započítaná do úvazku (Anrechnungsstunde), předpoklad: kontakt s žáky)
 - také v dopoledních hodinách, popř. ve výuce odborných předmětů jednoho z kolegů
 - prostorově:
 - internát (veřejný prostor: seminární budova, klubovna, posilovna, dvůr, relaxační místnost, jídelna, minikuchyňka; soukromý prostor: studentský pokoj).
 - hlavní budova (přízemí nové přístavby gymnázia ve spolupráci s GTA (celodenní nabídka vzdělávacích/volnočasových aktivit), výukový prostor přízemí staré budovy, knihovna), sportovní hala.
 - místa mimoškolní výuky
 - společný kontakt Bina tříd skrze integrovanou nabídkou a také společné stravování v internátní jídelně alespoň jeden den v týdnu (minimálně od 11:45), možnost propojit s 2. kontaktní hodinou.
 - *v budoucnu nutné: rozšíření fází sebeřízeného učení pro Bina žáky (obdoba podpůrné výuky v 7. - 9. ročníku běžných tříd plánovaná, pokud možno paralelně -> mezitřídní spolupráce), personální zdroje: Bina hodina, hodiny odborných předmětů nebo 2. kontaktní hodina*
- **Plánování služeb internátní školy:**
 - základ: nejméně dvě stálé dozorující osoby na internátě na pevném místě (služební místnost v akváriu), aby byl zajištěn dozor, žáci se musí cítit pod dohledem (gymnázium!)
 - další rozvoj chápání "služeb na internátě": pedagogická interakce/vzdělávací nabídka namísto prostého dohledu (např. další rozvoj dohledu při společném stravování mentoři – žáci) -> každý kolega by měl přispět svými dovednostmi a svou osobností

- možnost realizace nabídky v oblastech 1) - 4) z kontaktních hodin a mentorských aktivit v rámci internátních služeb
- místa: nejlépe na internátě, ale je možná i sportovní hala, v budově školy a na místech mimoškolního vzdělávání

Další kontaktní osoby:

- koordinace internátu: H. Hirsch (koordinátor internátu), tým internátu: H. Molín, paní Preusche (poradkyně pro školní záležitosti)
- koordinace partnerství škol: Paní Palowski
- Koordinace Certilingua: paní Pazderová

3.2.4 Kontaktní hodiny

Ausgangspunkt:

Die Kontaktstunden wurden vor 25 Jahren als ein Mittel eingeführt, die beiden laut Stundentafel recht häufig getrennten Klassenteile zusammenzuführen. Im Zusammenhang mit der Weiterentwicklung der Bina-Konzeption wurden mittlerweile weitere Möglichkeiten (z.B. auch im Unterricht) erarbeitet, die diesem Ziel dienen. Insofern gilt es, auch die Ziele und die Umsetzung der Kontaktstunden weiterzudenken. Da zunehmend die Unterbreitung pädagogischer Angebote für kleinere Gruppen bzw. Einzelschüler Priorität haben sollte, wird folgendes Konzept vorgeschlagen:

Ziele:

- Unterstützung der Ankommensphase, Stärkung des binationalen Klassenteams sowie der interkulturellen, sprachlichen, sozialen Kompetenzen und der Lernkompetenzen der Schüler
- Individuelle Förderung und Entwicklung der Schüler im binationalen Kontext sowie innerhalb des Klassenteams und der Schulgemeinschaft
- Erweiterung der Entwicklungsmöglichkeiten der Schüler (z.B. im GTA-Bereich, in der Schülerfirma (Schulklub, Schülerkiosk, SchillerCafé), Übernahme von Verantwortung)
- Erkennen und gezielte Förderung von Entwicklungspotenzialen der Schüler, intensive Arbeit im Rahmen der „Kontaktstunden“ und im Internat
- Selbständige Bearbeitung längerfristiger Arbeitsaufträge in Gruppen – strukturierte Planung, aktive Organisation, verantwortungsvolle Umsetzung
- Aktive und eigenverantwortliche Arbeit an der Entwicklung eigener Kompetenzen, z.B. durch die aktive Planung und Durchführung von Programmen, Fördermaßnahmen oder des Förderunterrichts für die jüngeren Mitschüler

Vorschlag für die Bezeichnung: „**Begegnungen**“ statt „Kontaktstunden“ (Begegnungen mit den Mitschülern, mit Gästen, mit sich selbst, mit den Kompetenzen, mit Angeboten, Projekten, Challenges usw.)

Schwerpunkt: Begegnungen mit den Kompetenzen („Kompetenzpass“)

7. Klasse

- Intensive Begleitung durch das Klassenleiterteam, gezielte Förderung der Schüler, ev. eine Dokumentation in der Kompetenzmappe (Kompetenzpass)
- Begegnung mit Sprach- und interkulturellen Kompetenzen: Ankommen in Pirna, im Internat, in der Schule, in der Klasse, im Schulsystem, Fokus auf Sprache und Kultur/Landeskunde)
- Begegnung mit Lernkompetenzen: Lernen lernen, eigene Stärken erkennen und nutzen, Arbeit mit Talenten, Stärkung des Selbstbewusstseins, Lernmethoden, Lerngewohnheiten
- Regelmäßige Förderung der sozialen Kompetenzen im Klassenteam, Zusammenarbeit mit der Sozialpädagogin, Rollenspiele, Teambuilding, Challenges¹
- Aktive „Begegnungen“ auch außerhalb der Schule (z.B. Sport und Sprache, Sprachanimationen, Wanderungen, Theaterpädagogik usw.)
- Individuelle, intensive Förderung nach Bedarf: Lerncoaching, Entwicklungsgespräche, regelmäßige Elterngespräche (Online), Abstimmung mit den Fachlehrern, Auswerten im Klassenleiterteam
- Förderung der psychischen und physischen Gesundheit: Sport, Yoga, Entspannungstechniken, Selbstwahrnehmung, Achtsamkeit, Strategien zur Stressbewältigung, gesunde Ernährung (Ernährungsprojekte), Projekte mit Krankenkassen, Mediennutzung und -konsum

- Stärkung der Resilienz: Umgang mit dem Leistungsdruck, Aufbau von Selbstwertgefühl, Zeitmanagement
- Konfliktfähigkeit: Rollenspiele, Teamprojekte
- Übernahme von Verantwortung in der Schule als eine Form der Identifikation mit der Schulgemeinschaft (z.B. SchillerKiosk, Tonstudio, Schülerclub usw.)
- Gemeinsame Projekte mit der anstehenden 7. Klasse (Erfahrungsaustausch, Motivation)

8. Klasse

- Förderung der Selbstständigkeit der Schüler, begleitende Funktion des Klassenleiterteams
- Übernahme der Verantwortung für das eigene Lernen + Lernen mit anderen Schülern in Teams, gegenseitige Unterstützung (z.B. bei Referaten, Präsentationen, Vokabellernen, Aussprachetraining, Nutzung des Tonstudios usw.)
- Individuelle Förderung der Schüler nach Bedarf (Entwicklungsgespräche, Lerncoaching, individuelle Studierzeit und weitere unterstützende Maßnahmen)
- Stärkung des Klassenteams durch gemeinsame Projekte, Teamaufgaben, Challenges
- Begegnungen mit der Problemlösekompetenz im schulischen und außerschulischen Kontext (Verantwortungsübernahme in der Schule, interkulturelle Projekte in Zusammenarbeit mit der Euroregion Elbe-Labe, deutsch-tschechische Projekte im Grenzgebiet, Festung Königstein, Nationalpark Sächsische Schweiz usw.)
- Externe Begegnungen mit den fachlichen und sozialen Kompetenzen (z.B. Projekt „Gläserne Stadt“ in der Zusammenarbeit mit der Aktion Zivilcourage, Brücke zwischen der Schule und der Lebenswelt, Funktion der städtischen Institutionen und deren Aufgaben)
- Gesundheitsfördernde Projekte, Psychische Gesundheit und Stabilität
- Begegnungen mit den sprachlichen und sozialen Kompetenzen, Übernahme von Verantwortung und Öffentlichkeitsarbeit für das binationale Profil (z.B. Initiative Tschechisch an den Grundschulen)

9. Klasse

- Verstärkte Selbstverantwortung der Schüler bei der Weiterentwicklung der sprachlichen, sozialen und interkulturellen Kompetenzen
- Berufsorientierung: Einblicke in verschiedene Berufe und Arbeitsfelder, Vorstellungsgespräche, Wirtschaftsstrategien, Vorbereitung auf das Betriebspraktikum usw.)
- Begegnung mit der Finanz-, Vorsorge- und Zukunftskompetenzen
- Arbeit am Selbstbild: Selbsterkenntnis, Talente, Charakter, Umgang mit Erfolgen und Misserfolgen, Resilienz, Motivation, Sinnsuche
- Kommunikationskompetenz: Strategien der gewaltfreien Kommunikation, Konfliktfähigkeit, Empathie
- Begegnung mit der Medienkompetenz (z.B. Buchmesse Leipzig, Medienprojekte in mit der TU Dresden)

10. Klasse

- Individuelle Vertiefung vorhandener Kompetenzen
- Forschungsprojekte in Zusammenarbeit mit den Institutionen oder den Universitäten
- Grenzüberschreitende Projekte außerhalb der Schule (z.B. Euroregion Elbe-Labe, Festung Königstein, Nationalpark Sächsische Schweiz usw.)
- Kooperation mit der Stadt Pirna: gezielter Einsatz der erworbenen sprachlichen und interkulturellen Kompetenzen in Tschechisch, Englisch usw.)

- Engagement im Schulalltag und bei Schulveranstaltungen (z.B. Mitgestaltung von Schülerclub, Projekttagen, Schulfest usw.)

Challenges

- einzelne Aufgaben/Challenges werden **in Paaren/kleinen Gruppen** durchgeführt, die sich abwechseln (d-d, t-t, d-t)

Möglichkeiten der Aufgaben/Challenges/der zu dokumentierenden Aktivitäten:

- Teilnahme an zwei schulischen AG-s
- Besuch einer tschechischen/deutschen Ausstellung
- Teilnahme an einer kulturellen Veranstaltung
- 1 Wochenende in der tschechischen/deutschen Familie verbringen
- 1 Fachpräsentation im Unterricht halten
- 1 Projekt im Unterricht mit einem d/t Mitschüler
- 1 Aktivität für 7. Klasse entwickeln (Vorbereitung, Durchführung, Nachbereitung)
- 1 Lernspiel für die Mitschüler entwickeln
- Weitere Aufgaben (siehe Lerncoaching 2023/24)
- ...
- (weitere bewährte Tipps von den Bina-Klassenleitern)

3.2.5 Profesní orientace a odborné praxe

[na příspěvku se pracuje, zaměření např. na odbornou praxi v České republice, spolupráce s firmami, spolupráce s Institutem slavistiky Univerzity v Lipsku]

3.2.6 Vědecká propedeutika

[na příspěvku se pracuje, zaměření např. na CertiLingua, KOL, BELL]

3.2.7 Interkulturní učení

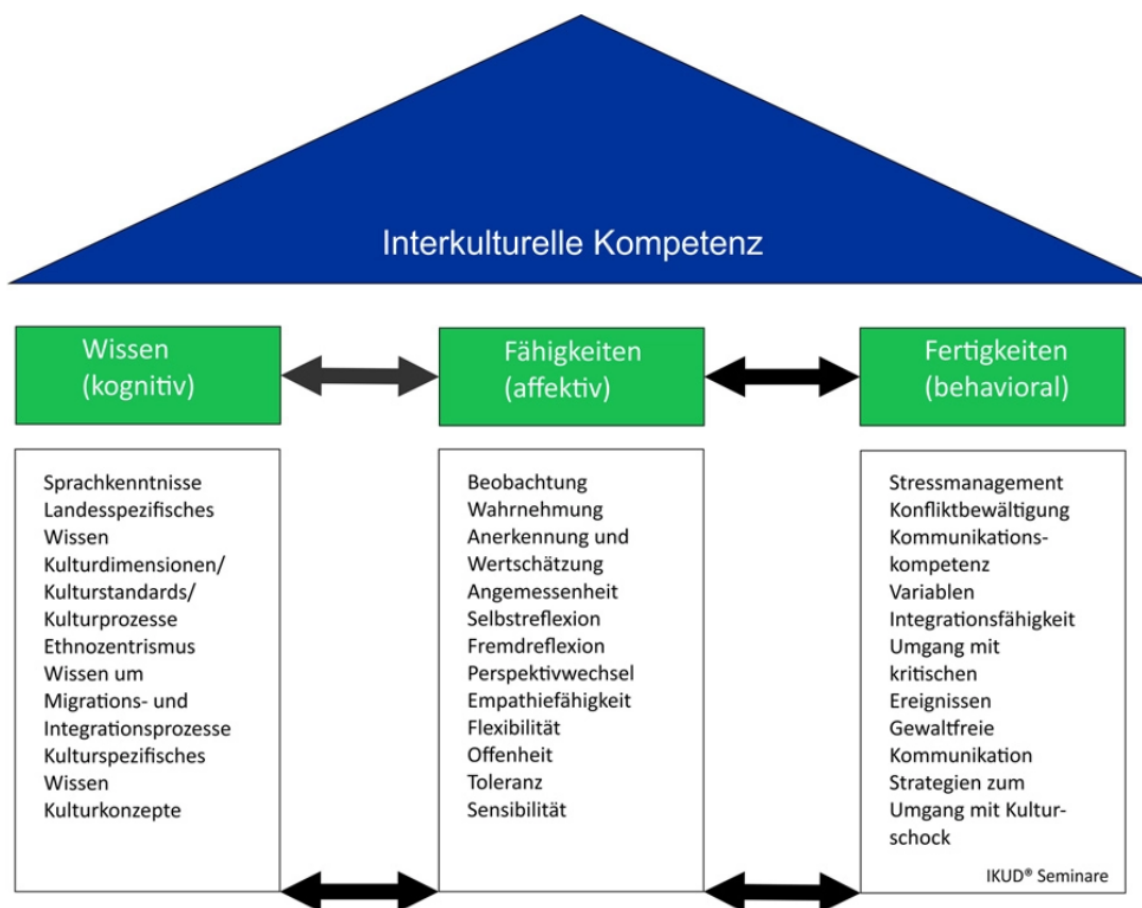
a) Interkulturní kompetence

Co je to interkulturní kompetence?

Interkulturní kompetence je schopnost jednat efektivně a vhodně v interkulturních situacích. To vyžaduje řadu různých znalostí, schopností a nakonec i dovedností.

„Člověk je interkulturně kompetentní tehdy, pokud se mu daří vyváženě a cíleně využívat a realizovat vzájemné působení těchto různých komponent interkulturní kompetence.“

Semináře IKUD®: "Intercultural Competence", pod: <https://www.ikud-seminare.de/veroeffentlichungen/interkulturelle-kompetenz.html#h-abbildung-1-interkulturelle-kompetenz-modell14> (staženo dne 29.01.2024).

Semináře IKUD®: "Intercultural Competence", pod: <https://www.ikud-seminare.de/veroeffentlichungen/interkulturelle-kompetenz.html#h-abbildung-1-interkulturelle-kompetenz-modell14> (staženo dne 29.01.2024).

INTERKULTURNÍ UČENÍ

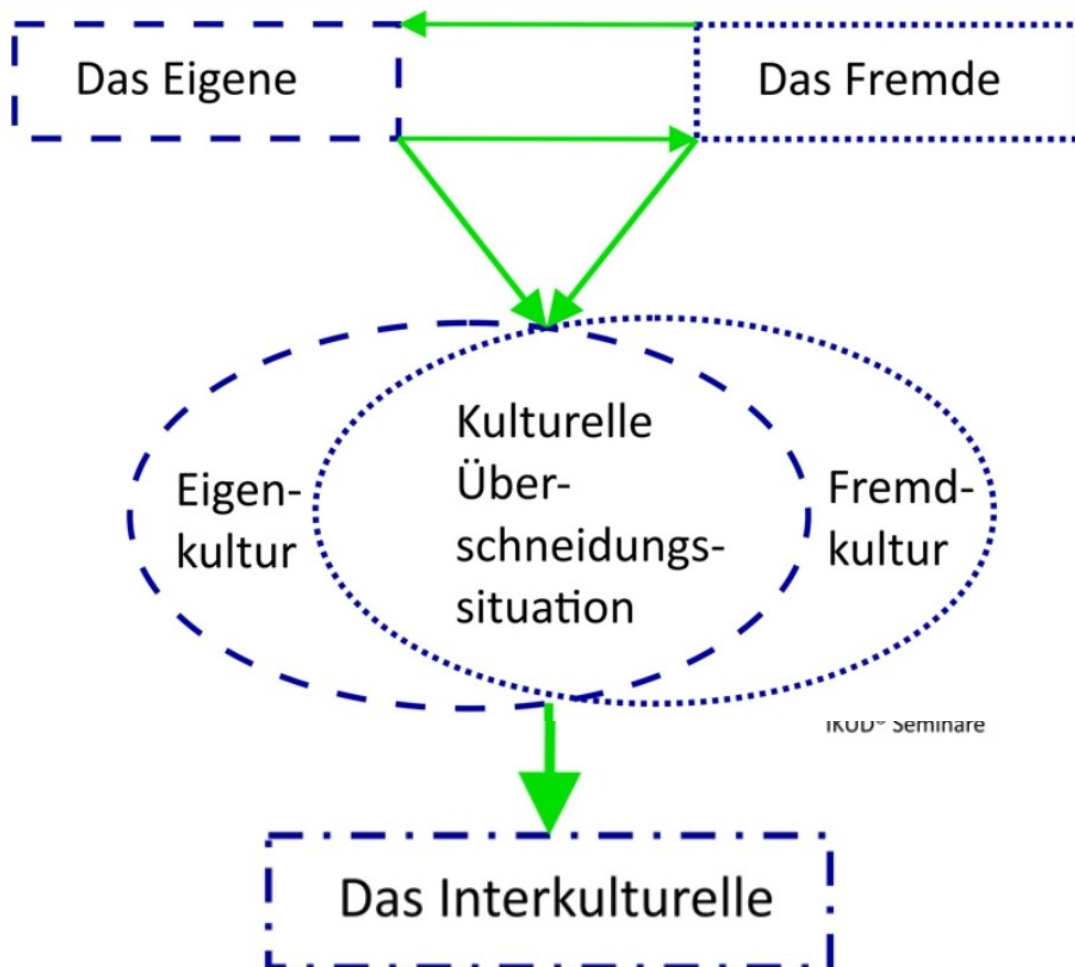
Cesta k získání interkulturní kompetence/kompetence interkulturně jednat se označuje jako interkulturní učení.

„INTERKULTURNÍ PŘEKRYV“

Interkulturní učení probíhá v situacích „interkulturního překryvu“, v nichž se „vlastní“ setkává s „cizím“ a cizí nabývá na významu.

Mezi vlastní a cizí kulturou se vytváří volný prostor, v němž dochází k interkulturní výměně. V této interakci dochází k seznámení s cizí kulturou a k poznání vlastních kulturních vazeb. Toto uvědomění může vést k reflexi, hodnocení a novému vymezení vztahu k vlastní kultuře.

Proces této mezikulturní výměny může být vnímán jak pozitivně, tak negativně. Něco cizího může být vnímáno jako zajímavé a přitažlivé. Něco cizího však může také nahánět strach. Při interkulturním učení se účastníci učí vzájemně přizpůsobovat, přičemž interakční chování je určováno tím, co je vlastní a co cizí.

Semináře IKUD®: "Intercultural Competence", pod: <https://www.ikud-seminare.de/veroeffentlichungen/interkulturelle-kompetenz.html#h-abbildung-1-interkulturelle-kompetenz-modell14> (staženo dne 29.01.2024)

b) Cíle a formy interkulturního učení

CÍLE

Kognitivní tréninkové cíle

- zprostředkovávají interkulturní znalosti. Patří sem kromě historických, sociálních a politických faktů o různých kulturách také znalosti o "kultuře" obecně.

Afektivní tréninkové cíle

- se zaměřují na získání a rozvoj interkulturní citlivosti. Kromě získání pozitivního postoje k cizím kulturám a citlivého přístupu ke kulturním odlišnostem by se mělo pracovat na redukci obav ze situací „interkulturního překryvu“ a na zvýšení schopnosti empatie

Behaviorální tréninkové cíle

- jsou zaměřeny na rozšíření repertoáru způsobů jednání. Skrze schopnost vyrovnávat se s konflikty, poznáváním a „osvojováním“ si způsobu chování cizích kultur lze získat nové nebo pozměněné kulturně adekvátní způsoby jednání

Interkulturní učení probíhá buď neformálně, nebo formálně.¹¹

FORMY

Neformální interkulturní učení

- probíhá v náhodných každodenních situacích, v nichž jsme konfrontováni s interkulturními rozdíly.

- vzhledem k tomu, že neformální učení není cíleně řízeno, a chybí mu proto vědomé zpracování této zkušenosti, nevede tato forma často k získání interkulturní kompetence.

Formální interkulturní učení

- je vědomě plánovaný a organizovaný proces interkulturního učení, který probíhá formou interkulturního tréninku.

¹¹ Poznámka paní Meißner-Malinové: "Z mého pohledu by bylo dobré zaměřit se také na afektivní a behaviorální cíle, protože jsou velmi důležitou součástí procesu. Pokud interkulturní výměna probíhá pouze neformálně, a tedy nesystematicky ve velkém měřítku, interkulturní kompetence se zpravidla nezískává. Tuto zkušenost je třeba zpracovat a reflektovat. Proces učení by měl být řízen tak, aby bylo dosaženo pozitivních výsledků."

b. Metody interkulturního učení

Interkulturní trénink

Výuková metoda, která zprostředkovává interkulturní kompetence formou plánovaných a koordinovaných cvičení (tréninkových metod), jež připravují studenty na zvládnutí interkulturní situace.

Kde probíhá interkulturní trénink?

OFF THE JOB

- trénink, který přímo nesouvisí s pracovní situací/školním prostředím

ON THE JOB

- opatření, která přímo souvisejí s pracovní situací/školním životem

INTERKULTURNÍ TRÉNINK OFF THE JOB

Dělení:

Mezikulturní

- obecně sensibilizuje účastníky vůči zvláštnostem a rizikům interkulturních situací
- to zahrnuje rozpoznání specifík vlastní kultury, rozpoznání, zpochybnění a reflexi podobností a rozdílů v interkulturních situacích.

Kulturně specifický

- trénink se zaměřuje na konkrétní kulturu
- analyzuje se každodenní život, hodnoty a společnost cílové kultury. Nové poznatky se porovnávají s vlastní kulturou, aniž by byly hodnoceny.
- takovýto trénink je užitečný zejména pro žáky, kteří se rozhodnou vyjet na individuální výměnný pobyt do zahraničí nebo jako pomoc v konkrétním pracovním kontextu, např. při práci v nadnárodních týmech

Formy:

KOGNITIVNÍ TRÉNINK/TRÉNINK ZAMĚŘENÝ NA TRENÉRA

- tréninkové metody: přednášky, diskuse, práce v malých skupinách, semináře, workshopy
- témata: stereotypy a předsudky, sebepojetí a vnímání druhých, etnocentrismus, příležitosti a problémy multikulturního složení společnosti, firem a týmů, ale i propojení kultury a společnosti, politiky, náboženství atd.

TRÉNINK ZAMĚŘENÝ NA ZKUŠENOST¹²

- tréninkové metody: kulturní simulace a hraní rolí, interkulturní sebehodnocení, komunikační trénink, CI (Critical Incident)

¹² Komentář paní Meißner-Malinové: „Možná by stálo za zvážení začlenit tyto formy práce buď do kontaktních hodin, nebo přímo do hodin etiky či jako součást projektového dne.“

INTERKULTURNÍ TRÉNING ON THE JOB

- úkolem je doprovázet interkulturní týmy na pracovišti/ve škole a pomáhat jim zlepšovat jejich spolupráci (interkulturní koučink) nebo se ujmout role mediátora v konfliktech (interkulturní mediaci).

INTERKULTURNÍ KOUČINK

- asistence a poradenství pro jednotlivce pracující/ učící se v interkulturním prostředí nebo asistence, poradenství a vzdělávání mezinárodních týmů.

Ve škole by měl být někdo, kdo s žáky pracuje individuálně: poradce/poradkyně, s níž mohou žáci hovořit o tom, jak se cítí a zda se objevily nějaké potíže. Tato osoba by mohla zajistit další pomoc, pokud se objeví hlubší problémy, které vyžadují psychologickou pomoc.

INTERKULTURNÍ MEDIACE

- se týká konkrétního řešení existujícího konfliktu.
- Mediátor působí jako prostředník mezi stranami konfliktu (lidmi z různých kulturních prostředí). Jeho úkolem je identifikovat domnělé kulturně podmíněné příčiny a předložit zprostředkujícím stranám návrhy na řešení.
- Je důležité si uvědomit, že na řešení musí přijít strany samy.

DOPRUCENÍ

- doporučuje se kombinace různých metod
- propojujeme kulturně specifické znalosti s tréninkem zaměřeným na zkušenost. Ten hraje při získávání interkulturních kompetencí hlavní roli.

Možná struktura hodiny:

hraní rolí/simulace/cvičení/Critical Incident ➡ diskuse ➡ analýza ➡ reflexe.

<https://www.uni-kassel.de/mumis/www.mumis-projekt.de/mumis/index.php/ci-datenbank/nationalitaet/europa.html#Tschechien>

Další možné kontexty a metody interkulturního učení:

- víkendy, výměnné pobyty studentů (5. ročník: Základní škola česko-německého porozumění Praha), jazykové stáže (Gymnázium Jana Nerudy Praha), exkurze.

3.3 Život ve škole a na internátě

3.3.1 Kultura školy

[na příspěvku se pracuje, odkaz na nové prohlášení o poslání FSG, např. mnohojazyčnost a diverzita, kultura stravování, projektování školních budov, uspořádání učebního prostoru]

3.3.2 Participace a spolupůsobení

a. Internátní rada

Internátní rada je sdružení všech zvolených mluvčích internátních žáků a jejich zástupců na internátu FSG.

Každá internátní skupina volí ze svých členů dva žáky, z nichž jeden je jmenován mluvčím žáků internátu a druhý jeho zástupcem. Tyto volby se konají na začátku každého školního roku. Mluvčí internátních žáků jsou voleni na jeden školní rok, ale mohou kdykoli kandidovat znovu.

Ze skupiny všech mluvčích internátních žáků a jejich zástupců volí internátní rada svého předsedu (mluvčí internátu) a jeho zástupce. Každý mluvčí zastupuje názory a stanoviska své skupiny a přednáší je internátní radě v rámci demokratického způsobu života.

Mluvčí internátu a jeho zástupce zastupují zájmy všech žáků internátu uvnitř internátu (např. vůči mentorům, studentské radě atd.) i mimo něj. Mají právo svolávat schůze žákovského sboru internátu.

Rada internátu se pravidelně (jednou měsíčně) schází s vedením internátu a projednává všechny důležité aspekty života v něm, jako jsou otázky pořádku a bezpečnosti, aktivity v rámci příprav na víkendy otevřených dveří, možnosti rozvoje komunikace mezi mentory, učiteli, domovními správci, úklidovou službou, kuchyňským personálem a žáky, problémy při jednání s konkrétními žáky nebo skupinami žáků a mnoho dalšího.

Internátní rada, zastoupená mluvčím internátu a jeho zástupcem, může být vyslyšena před přijetím opatření, pokud žáci závažně a hrubě porušili pravidla internátního řádu.

V naléhavých případech svolá koordinátor internátu v krátké době mimořádné zasedání internátní rady.

- Další témata: žakovská rada, metoda třídní rady

3.3.3 Koncept prevence a ochrany

Koncepce prevence a ochrany je v současné době připravována ve spolupráci s Kinderschutzbund e.V.

3.3.4 Základní principy fungování internátu

Základní principy fungování jsou podrobně stanoveny v koncepci internátu, která je rovněž nedílnou součástí současné koncepce binacionálního-bilingvního vzdělávacího programu.

[na příspěvku se pracuje].

3.3.5 Bina-Startklar-Týdny

Allgemeine Einordnung

Die Durchführung der Begegnungstage ist immanenter Bestandteil der Konzeption des binationalen-bilingualen Bildungsgang vom 18.8.2024, welche wiederum auf folgenden, rechtlich verbindlichen Grundlagen basiert:

- Sächsisches Schulgesetz
- Schulordnung Gymnasien und Abiturprüfung (SOGYA)
- Sächsisch-tschechische Verwaltungsvereinbarung vom 8.11.2023
- Sächsische Lehrpläne des Gymnasiums
- Tschechische Rahmenlehrpläne

Darüber hinaus sind die im Auftrag des Sächsischen Staatsministerium für Kultus erstellten Eckwertepapiere zur Medienbildung, zur Sprachlichen Bildung, zur Demokratieerziehung und zur Bildung für Nachhaltige Entwicklung relevant.

Entsprechend der Vorgaben des sächsischen Lehrplans, der tschechischen Rahmenlehrpläne sowie der o.g. Eckwertepapiere sollen die Schülerinnen und Schüler im Laufe des binationalen-bilingualen Bildungsganges verschiedene Kompetenzen und Fähigkeiten erlangen, die in vier Bereiche unterteilt werden können: Sozialkompetenzen (vgl. Kap. 2.2), Sprach-, Sach- und Fachkompetenzen (vgl. Kap. 2.3), interkulturelle Kompetenzen (vgl. Kap. 2.4) sowie Methoden- und Medienkompetenzen (vgl. Kap. 2.5).

Spezifische Kompetenzziele: Politische Bildung und Bildung für nachhaltige Entwicklung

Die Begegnungstage haben insbesondere das Ziel, schwerpunktmäßig die Sozialkompetenz und die interkulturelle Kompetenz zu fördern. Dies geschieht vor dem Hintergrund der Einbettung in das schulinterne Curriculum zur politischen Bildung und zur Bildung für nachhaltige Entwicklung.

Das Friedrich - Schiller - Gymnasium hat den Bewerbungsprozess zum Titel „Klimaschule in Sachsen“ begonnen und vielfältige Aktivitäten zum Thema Bildung für Nachhaltige Entwicklung initiiert. Unter anderem gilt es nun, die Ergebnisse des internationalen Projekts „Teaching Sustainability“ (EU-TAP-Project mit der TU Dresden 2022-24) im Rahmen des Whole School Approaches in die schulische Realität zu überführen. U.a. hierfür haben wir eine Kooperationsvereinbarung mit der Festung Königstein 2023 unterzeichnet, um unsere regionale Verankerung sowie ganzheitliche Lerngelegenheiten an außerschulischen Lernorten zu intensivieren. Im Rahmen der Begegnungstage werden die Schüler durch den Besuch der Festung Königstein mit dem Thema BNE vertraut gemacht, sodass in den Folgejahren immer wieder darauf Bezug genommen werden kann.

Das Thema BNE ist nicht ohne eine nachhaltige politische Bildung zu denken. Gemeinsam mit dem Netzwerk Courage e.V. haben wir als „Schule mit Courage“ vor einem Jahr begonnen, ein schulinternes Konzept zur Förderung politischer Bildung und zur Diskriminierungsprävention zu entwickeln. Basis hierfür ist die Organisation eines demokratischen Miteinanders im Klassenverbund, weshalb die o.g. Entwicklung der sozialen und der interkulturellen Kompetenz im Kontext der Begegnungstage entscheidend ist. Angesichts der interkulturellen Zusammensetzung der Klasse mit tschechischen und deutschen Schülern kommt einem barrierearmen, demokratischen Diskurs in der

Klasse eine besondere Bedeutung zu, da er die Grundlage für alle weiteren Lernprozesse bis zum binationalen Abitur darstellt.

Konkrete Ziele, Umsetzung und Aufgabenbereiche

Bei den Bina-Startklar-Wochen handelt es sich um die ersten regulären Schulwochen, in denen die neue binationale Klasse zusammentritt: die aus 14 deutschen Siebtklässlern bestehende Lerngruppe wird um 14 neu aufgenommene tschechische Schüler erweitert. Insofern haben diese Wochen eine unschätzbar wichtige Bedeutung für die Bildung des Klassenkollektivs und für die Herstellung einer begabungsförderlichen Lernatmosphäre als Ausgangsbasis für die kommenden sechs Jahre bis zum Abitur. Insofern kommt auch der pädagogischen Diagnostik und der Analyse der Lernausgangslagen eine herausgehobene Funktion zu. Die Einbindung externer Partner (z.B. Knotenpunkte e.V./ Sozialpädagogen der Schule) ist unbedingt erforderlich, um dem Lehrkräfteteam wertvolle Beobachtungen als Grundlage für ihre Weiterarbeit zu ermöglichen.

Die pädagogische Gestaltung dieser Wochen nimmt Bezug auf die Bereiche der begabungsförderlichen Angebote des binationalen-bilingualen Bildungsgangs. Diese umfassen folgende Kerngedanken:

Ich halte mich fit: Körper und Seele

Aufgabenbeschreibung:

Den Schülern werden Angebote unterbreitet, die ihre Achtsamkeit gegenüber der eigenen Gesundheit und Fitness schulen. Sie erfahren Maßnahmen zur Gesundheitsprophylaxe. Die Zeiträume der Teilnahme sind sinnvoll in den Tages- ablauf zu integrieren und flexibel zu gestalten, um auf gesundheitliche Bedürfnisse kurzfristig reagieren zu können. Es erfolgt eine pädagogische Diagnostik.

Ich entdecke meine Talente: individuelle Begabungsförderung und Zukunftsorientierung

Aufgabenbeschreibung:

Die Schüler erhalten Angebote, um ihre Talente zu entdecken, bestehende Interessen weiterzuentwickeln und ihre Potenzialentwicklung zu reflektieren. Sie sollen motiviert werden, sich auszuprobieren und mitzumachen. Die Kollegen stimmen sich dazu untereinander und mit den KL-Teams ab, um eine optimale Förderung zu ermöglichen. Es erfolgt eine pädagogische Diagnostik.

Ich bringe mich ein: soziales und interkulturelles Engagement

Aufgabenbeschreibung:

Die Schüler erhalten Angebote, durch die sie ihre Kompetenzen erweitern, indem sie sich interkulturell, weltoffen und gesellschaftspolitisch orientieren. Sie zeigen soziales Engagement und übernehmen unter Anleitung das Coaching bzw. Hilfestellungen für Mitschüler bzgl. der Förderung und der Projektdurchführung. Die Schüler reflektieren ihre Erfolge und fühlen sich bestärkt darin, einen Beitrag für die Menschen ihres Lebensumfelds sowie für die Natur und die Umwelt zu leisten. Es erfolgt eine pädagogische Diagnostik.

Ich weiß, wer ich bin, was ich kann und wohin ich will.

Aufgabenbeschreibung:

Die Schüler erhalten Angebote, durch die sie alters- und fachspezifisch begleitet ihre aktuellen Fähigkeiten reflektieren, um sich in ausgewählten Bereichen gezielt weiterzuentwickeln. Dabei können sie selbst als Lerncoach bzw. als Tandempartner agieren.

Die Schüler entwickeln Selbstkompetenz durch die Selbstreflexion ihres Lernwegs, durch das Führen eines Lernjournals sowie durch das Training von Lernstrategien. Es erfolgt eine pädagogische Diagnostik.

Weitere Zielsetzungen für unsere Bina- Startklar-Wochen:

- **Vertrauen schaffen**
Schüler-Schüler (Kennenlernen/ Lernpatenschaften...)
Schüler-Lehrer (Aufbau eines vertrauensvollen Umganges zwischen Schülerinnen und Schülern und dem Klassenleiterteam)
- **Ängste abbauen** (vor unbekanntem Umfeld, vor neuen Mitschülern/ vor Sprachbarrieren...)
- **Mut entwickeln**, einfach auszuprobieren, ohne perfekt sein zu müssen: jedes Kind ist begabt, wir wollen ihnen helfen, herauszufinden, wo die Interessen liegen und unterstützend fördern (Hilfestellung: Lerncoaching)
- **Rollentausch + Perspektivwechsel** (gegenseitige Bereicherung: sprachlich/ interkulturell...eintauchen in andere Kulturen (Bräuche...))
- **Selbstorganisation** entwickeln /stärken:
Arbeitsplatz/ Schultasche/ Hefterführung als Schwerpunkte/ Hausaufgabenheft als Planungshilfe für Termine, Hausaufgaben, Planung von GTA/Bina-Angeboten...
- **informelles Erlernen der deutschen/ tschechischen Sprache**, auch durch Schaffen von Alltagsgeschehen/ Umgebung nutzen

Planungsbeispiel für eine der weiteren 3 Bina-Startklar-Wochen

Diese Planung unterliegt flexiblen Veränderungen, die in nur einer Darstellung der Tabelle nicht angezeigt werden, sondern dem aktuellen Stundenplan der jeweiligen Woche entnommen werden können. Im Zeitraum von 3 Wochen unmittelbar nach den Begegnungstagen werden sowohl die deutschen als auch die tschechischen Schüler und Schülerinnen nach einem Sonderplan unterrichtet.

Ziel ist es, den Schülerinnen und Schülern den ersten sprachlichen Kontakt miteinander und ihrer Umgebung zu ermöglichen und zu erleichtern. Sie sollen die Angst vor dem Sprechen in der jeweiligen Fremdsprache verlieren und Sprachbarrieren abbauen. Mithilfe von einfachen sprachlichen Redemitteln können sie sich sowohl auf Deutsch als auch auf Tschechisch miteinander verständigen. Zur Förderung der Sozialkompetenz und eines schnellen vertrauensvollen Umgangs miteinander ist es auch von Vorteil, in der Anfangsphase auf die englische Sprache zurückzugreifen.

Der Spracherwerb erfolgt sowohl im unterrichtlichen (Intensivkurse Deutsch und Tschechisch) als auch im außerunterrichtlichen Kontext (Begegnungstage in Liebethal, Projektstage Klassenleiterteam). Das Fremdsprachenlernen wird nicht nur durch die Lehrenden ermöglicht, sondern auch durch die Präsenz von deutschen und tschechischen Muttersprachlern im Klassenverband.

Weitere Planungsansätze bzw. ein Beispielablaufplan sind dem **Anhang 2 – 3.3.5** zu entnehmen.

4 Kdo? Koncepce personálního a manažerského řízení

4.1 Úloha vedení školy a odborného vedení binacionálně-bilingvního programu

Vedením školy na Gymnáziu Friedricha Schillera se rozumí takový koncept řízení, který zahrnuje aspekty leadershipu (zaměření na žáky a zaměstnance) a managementu (zaměření a správu školy). Z toho vyplývají tři hlavní oblasti vedení: rozvoj zaměstnanců, rozvoj výuky a rozvoj organizace, které je třeba chápat integrativním způsobem. Při výkonu svých pravomocí je ředitel školy podporován týmem vedení školy, který poskytuje konstruktivní a kritické rady, spolupracuje na základě důvěry a samostatně řídí dílčí oblasti. Tým vedení školy se skládá ze zástupce ředitele, odborných vedoucích, poradce pro vyšší stupeň gymnázia (Oberstufenberater), učitelů se specifickými úkoly školy a také z administrativních pracovníků školy a asistentky pro správu školy. Na základě specifických cílů a struktur binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu jsou na vedení školy, odborné vedení a koordinaci internátu kladeny specifické úkoly a požadavky.

Specifické cíle a struktura binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu

Na základě česko-saské správní dohody a v souladu s § 4 SOGYA (1) byl na Gymnáziu Friedricha Schillera zřízen mimořádný vzdělávací program s rozšiřujícím binacionálně-bilingvním vzděláváním, jehož obsah je vymezen v koncepci binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu, a který vychází ze saských a českých učebních plánů příslušných předmětů. V souladu s výše uvedenými právními a koncepčními zásadami je binacionálně-bilingvní vzdělávací program celodenním vzdělávacím programem, který se skládá z odborné výuky a dalších mimoškolních aktivit na podporu a rozvoj nadání. Odborná výuka a celodenní nabídka vzdělávacích/volnočasových aktivit (GTA) probíhají v budově školy (vč. sportovní haly), na internátě i na místech mimoškolního vzdělávání.

Díky své speciální struktuře, binacionálnímu pedagogickému sboru a obsahovému zaměření je binacionálně-bilingvní vzdělávací program schopen obzvláště dobře naplňovat výše uvedené cíle Gymnázia Friedricha Schillera, a pozitivně tak působit na celou školu. Friedrich-Schiller-Gymnázium má tak v celém Německu jedinečnou příležitost stát se v česko-německém pohraničí příkladným místem pro živou evropskou mnohojazyčnost a připravovat své žáky na to, aby se stali kompetentními a sebevědomými občany Evropy v excelentních podmínkách. Jeho zaměření na podporu a rozvoj nadání spočívá zejména v mezioborovém rozvoji interkulturních kompetencí.

Ty budou rozvíjeny průřezově ve společenskovědních, přírodovědných a jazykových předmětech a v celodenním kontextu. Úspěšnost (resp. nároky na výkon) binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu se proto bude měřit úspěšným složením saské maturity a nadprůměrným rozvojem interkulturních kompetencí

Specifická oblast působnosti vedení školy a odborného vedení:

Binacionálně-bilingvní vzdělávací program odpovídá zvláštní oblasti specifických úkolů školy (srov. VwV - BbschA/FB, II, 2c)¹³. Koordinují ho tři **odborní vedoucí**, jejichž spolupráce splňuje následující podmínky:

¹³ Právní základ VwV - BbschA/FB = Správní předpis Saského státního ministerstva školství o oblastech specifických úkolů na veřejných školách a o činnosti odborných poradců ze dne 8. listopadu 2019 (MBL. SMK s. 426), naposledy obsažené ve správním nařízení ze dne 3. prosince 2021. (SächsABL. SDr. S. S 211):

1. Těžištěm jejich práce je osobní pohoda, studijní úspěch stejně jako podpora a rozvoj nadání všech žáků v binacionálně-bilingvním vzdělávacím programu. Protože jsou tyto cíle závislé na struktuře vzdělávání v integrativním smyslu, musí i řídicí složka binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu chápat své řídicí úkoly v integrativním smyslu a prezentovat je navenek.
2. Vzhledem k množství a složitosti řídicích funkcí v binacionálně-bilingvním vzdělávacím programu je nutné zajistit delegování úkolů. Toto delegování musí být provedeno po dohodě s ředitelem školy a internátu podle obsahové logiky (a nikoli pouze na základě národnostních kritérií nebo specifiky budov). Při plnění úkolů pomáhá Bina odborným vedoucím Bina tým, tým internátu¹⁴ a manažerka školy.
3. Tři Bina odborní vedoucí mají stejné hierarchické postavení a musí být vždy schopni se vzájemně zastoupit. Mezi ředitelem školy a Bina odbornými vedoucími probíhají pravidelné konzultace. Jeden z Bina vedoucích je zodpovědný za výkonnou koordinaci tohoto týmu a je přímou kontaktní osobou pro vedení školy a internátu.

Přehled pravomocí Bina odborných vedoucích binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu a koordinátora internátu

Rozvoj zaměstnanců ve spolupráci s učiteli odborných předmětů (FL)	Rozvoj výuky ve spolupráci s učiteli odborných předmětů (FL)	Rozvoj organizace
- účast na koncepci dalšího vzdělávání a interním vzdělávání učitelů školy (odpovědná osoba: odborní vedoucí, asistentka pro správu školy) s ohledem na pedagogy internátu, vlastní další vzdělávání - poradenství a motivace učitelů a pedagogických pracovníků na internátu v oblasti Bina (společně s učiteli se specifickými úkoly školy a učiteli odborných předmětů). - poradenství ředitele školy při přípravě hodnocení pedagogického personálu v oblasti Bina (společně s odbornými vedoucími) • poradenství ředitele školy oblasti podpory a rozvoje Bina učitelů a internátních pedagogů	• spoluvytváření moderního, na žáky orientovaného výukového prostředí v oblasti Bina (např. bilingvní odborná výuka předmětů, formy skupinové výuky, projektové vyučování/mezipředmětová výuka, exkurze, pedagogická diagnostika, poradenství v oblasti učení; společně s odbornými vedoucími a učiteli se specifickými úkoly školy); koordinace celodenní Bina nabídky a propojení s běžnou celodenní nabídkou vzdělávacích/volnočasových aktivit (GTA) (zodpovědná osoba.: H. Kopietz). • zajištění kvality výuky (např. návštěvy vyučovacích hodin; kontrola klousur, třídních knih, hodnocení, stanovení hodnoty známek, učebnice v oblasti Bina;	• koordinace oblasti Bina (např. Bina schůzky, spolupráce s týmy Bina třídních učitelů; účast na plánování rozpočtu na výukové a studijní materiály). • koordinace projektů, exkurzí, odborných praxí, dnů setkávání a výměn studentů v oblasti Bina, dohled nad česko-německým dobrovolníkem • koordinace práce s veřejností v oblasti Bina (např. den základních škol, propagační opatření, informační večery pro rodiče). • spolupráce při implementaci opatření na podporu identity školy (např. práce s absolventy). • spolupráce s externími partnery a rozvoj partnerské sítě FSG (společně s asistentkou pro správu školy, učiteli se specifickými úkoly

„Ředitel školy vymezí pro svou školu oblasti specifických úkolů a po projednání s pedagogickou radou upřesní obsah úkolů, které mají být v jednotlivých oblastech splněny (popis oblastí/Bereichsbeschreibung).“ (tamtéž, II, 2c) „Učitelé se specifickými úkoly školy vykonávají činnosti, které jim byly přiděleny z pověření ředitele školy. Podporují vedení školy v rozvoji kvality a v úkolech souvisejících s obsahem podle bodu 2 písm. c na své škole. Úkoly, práva a povinnosti ředitele školy [...] zůstávají nedotčeny.“ (tamtéž; II, 3a) „Poradce pro vyšší stupeň gymnázia a vedoucí předmětových komisí patří k učitelům se specifickými úkoly školy. Jejich činnost se řídí popisem podle čísla 2 písm. c a požadavky školského kontrolního orgánu podle čísla 2 písm. d.“. (tamtéž; II, 3

¹⁴ V současné době paní Fischer, pan Molín und tři internátní pedagogové/vychovatelé.

nebo při přidělování vyučovacích povinností (LAV) v Bina oblasti (společně s odbornými vedoucími a učiteli se specifickými úkoly školy). • účast na pohovorech s uchazeči (společně s odbornými vedoucími) • oprávnění vydávat pokyny učitelům v Bina oblasti • koordinace Bina týmu • koordinace týmu na internátu, tedy internátních pedagogů a mentorů	spolu s vedoucími předmětové komise) a internátní dohled. • hodnocení procesů ve škole a na internátu (společně s učiteli se specifickými úkoly školy a vedoucími předmětové komise). • další rozvoj a hodnocení koncepce binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu se zapojením externích partnerů (např. univerzit, škol, internátů, dalších subjektů působících v oblasti vzdělávání). • spolupráce s maturitní zkušební komisí a účast na přípravě a předávání maturitních Bina vysvědčení	školy, vedoucími předmětových komisí). • spolupráce se zřizovatelem školy a internátu stejně jako s technickým personálem internátu. • koordinace přijímacího řízení pro německé žáky, zapojení do přijímacího a dodatečného řízení pro české žáky.
Kromě toho: • koordinace práce rodičů v binacionálních třídách • asistence při organizování spoluúčasti studentů na činnosti v oblasti Bina a na internátu • spolupráce na profesní a studijní orientaci (odpovědná osoba.: BL). • provádění řídicích úkonů		

4.2 Profily/kompetence zaměstnanců

Vzhledem ke komplexnosti administrativních a pedagogických úkolů vyžaduje koordinace binacionálně-bilingvních 7., 8., 9. a 10. ročníků školy úzkou a konstruktivní spolupráci mezi učiteli a vychovateli internátu. To vyžaduje vytvoření Bina třídního týmu (KL-Team), který se obvykle skládá z třídního učitele, školního mentora a vychovatele internátu. V následujícím textu budou vysvětleny konkrétní náplň práce a **pravomoce** jednotlivých členů týmu.

4.2.1 Bina třídní učitel

Bina třídní učitel řídí Bina třídní tým (KL-Team), a je tedy hlavní kontaktní osobou pro vedení školy a koordinaci projektu Bina. Mezi jeho pedagogické úkoly patří koordinace všech školních záležitostí celé Bina třídy. Patří sem mimo jiné každodenní kontakt se všemi žáky a žákyněmi ve třídě (podpořeno vyučováním Bina třídního učitele, pokud možno, v obou částech třídy), příprava a organizace třídních schůzek a školních výletů, rozvojové pohovory s žáky a žákyněmi, pohovory s německými a českými rodiči, koordinace příprav a realizace kontaktních hodin.

4.2.2 Školní mentoři

Školní mentor je zástupcem třídního učitele, a nese proto v době v jeho nepřítomnosti hlavní odpovědnost za všechny školní záležitosti celé Bina třídy. Kromě toho mentor působí jako pedagogický prostředník mezi Bina třídním učitelem a vychovatelem na internátu a podporuje třídního učitele jako

jazykový mediátor při různých příležitostech ke komunikaci se žáky a žákyněmi, stejně jako s rodiči, zejména při třídních schůzkách, školních výletech, kontaktních hodinách a rozvojových a rodičovských pohovorech. Vzhledem k tomu, že školní mentor by měl udržovat také každodenní kontakt se třídou, je žádoucí, aby byl nasazen v obou částech třídy. Hlavní náplň práce školního mentora spočívá krom koordinace, podpory a kontroly českých žáků a žákyní také v plánování, realizaci a revizi jejich individuálních týdenních plánů, které je třeba v odpoledních hodinách doplnit o celodenní nabídku Bina/GTA.

4.2.3 Vychovatelé na internátu

Vychovatel internátu je zodpovědný za péči o žáky v učebním a životním prostředí internátu. Je v každodenním kontaktu s českými žáky a podporuje je při plnění individuálních odpoledních aktivit. Kromě toho vychovatel internátu aktivně podporuje žáky při plánování a organizaci internátních slavností a společných aktivit Bina třídy. Internátní vychovatel působí také jako ústřední bod zpětné vazby pro třídní tým s ohledem na rozvoj sociálních a interkulturních dovedností českých žáků. Na tomto pozadí je jeho účast při všech příležitostech ke komunikaci se studenty a/nebo rodiči v zásadě možná, avšak je nutné ji v předstihu posoudit v rámci třídního týmu dle aktuální potřeby. V zásadě je možné, aby vychovatel internátu připravoval a vedl individuální pohovory se žáky a rodiči o konkrétních výchovných záležitostech na internátu, ale musí to být konzultováno s Bina třídním týmem.

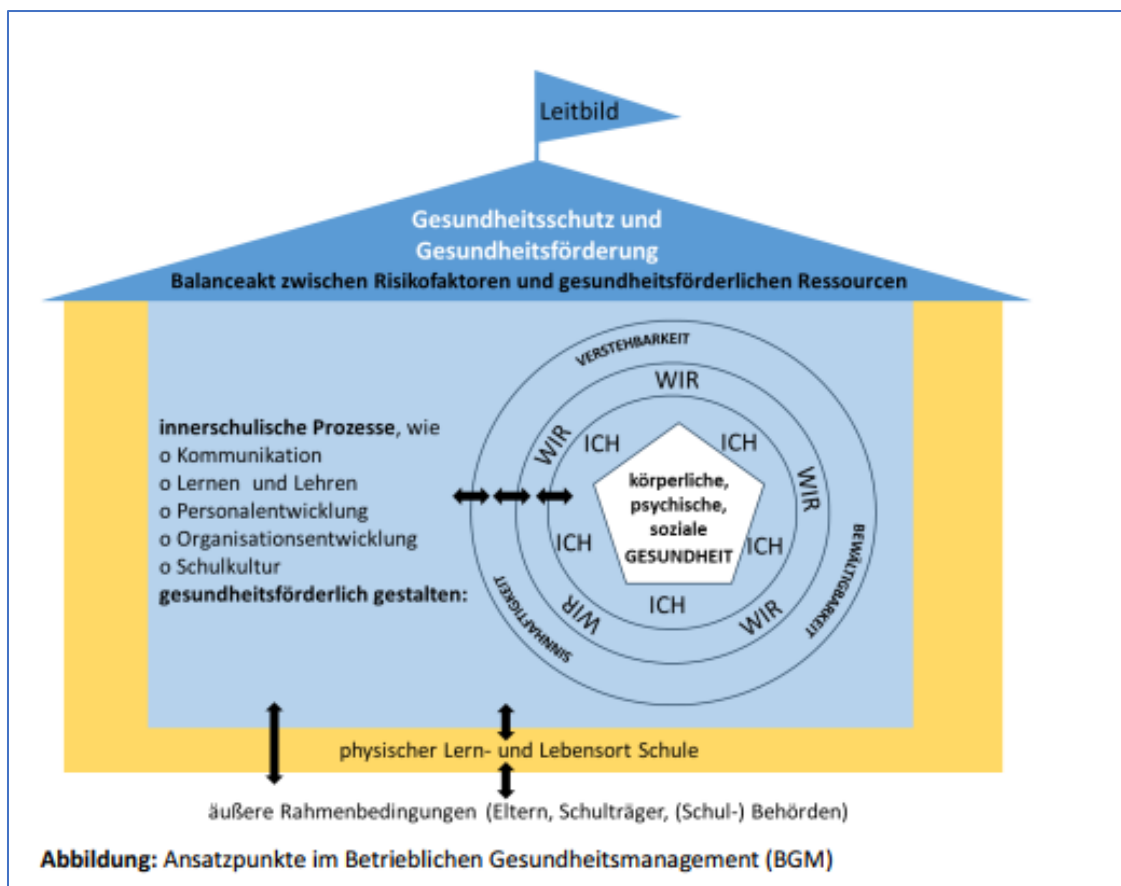
4.3 Koncept dalšího vzdělávání

[na příspěvku se pracuje]

4.4 Management bezpečnosti a ochrany zdraví na pracovišti

Das Betriebliche Gesundheitsmanagement (BGM) des FSG dient dazu, die gesundheitsförderlichen Maßnahmen unserer Schule transparent darzulegen. Es richtet sich an alle Kolleginnen und Kollegen in ihrer Rolle als Beschäftigte unserer Einrichtung. Ihre Gesundheit ist die Grundlage für einen stabilen Schulbetrieb und die Erfüllung des gymnasialen Bildungs- und Erziehungsauftrags.

Das vollständige Konzept sowie die BGM-Checkliste befindet sich bei Lernsax -> Schwarzes Brett -> Mitteilungen der Schulleitung -> Betriebliches Gesundheitsmanagement

5 S kým? Kooperační partner

- Kooperační partner Pevnost Königstein (např. projekt "Živá knihovna")
- Partnerská škola v Mělníku, v Praze, Teplicích, Děčíně
- další instituce, místa mimoškolního vzdělávání:

[na příspěvku se pracuje]

6 Přijímací řízení

6.1 Kritéria a postup přijímacího řízení pro německé žáky

V každém školním roce může být do 5. ročníku binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu přijato maximálně 14 německých žáků. Podmínkou přijetí je kromě předložení doporučení ke studiu na gymnáziu také absolvování přijímacího řízení, které se skládá z písemné a ústní části. Přijímací řízení slouží k určení vhodnosti studentů z hlediska jejich jazykových, sociálních a interkulturních kompetencí. Doklad o znalosti českého jazyka není vyžadován. O přijetí žáků rozhoduje ředitel školy po konzultaci s koordinátorem Bina projektu. V případě neúspěchu v přijímacím řízení je zpravidla možné alternativní přijetí do běžné 5. třídy Gymnázia Friedricha Schillera v Pirně.

[na příspěvku se pracuje]

6.2 Kritéria a postup přijímacího řízení pro české žáky

V každém školním roce může být do 7. ročníku binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu přijato maximálně 14 českých žáků. Podmínkou přijetí je úspěšná docházka do 6. ročníku a absolvování přijímacího řízení. To se skládá z písemné a ústní části, v nichž se ověřuje přítomnost jazykových, sociálních a interkulturních kompetencí. Vzhledem k povinnému ubytování českých žáků a žákyň v binacionálním internátu je součástí posouzení způsobilosti také psychologický test, který je prováděn pod vedením psychologů. O přijetí žáků rozhoduje ředitel školy po konzultaci s koordinátorem projektu Bina a odpovědnými psychology.

[na příspěvku se pracuje]

6.3 Kritéria a postup o dodatečném přijetí

[na příspěvku se pracuje]

7 Hodnocení

Evaluační opatření vyplývající z mandátu, kdy "koncepce a její implementace [...] mají být interně vyhodnocovány v přiměřených intervalech a v případě potřeby přizpůsobeny změnám rámcovým podmínkám po konzultaci s oběma smluvními stranami.¹⁵ Základem školní evaluace jsou popisy kritérií kvality školy ve Svobodném státě Sasko."¹⁶

Tabelle: Übersicht über die Bereiche, Merkmale und Kriterien schulischer Qualität

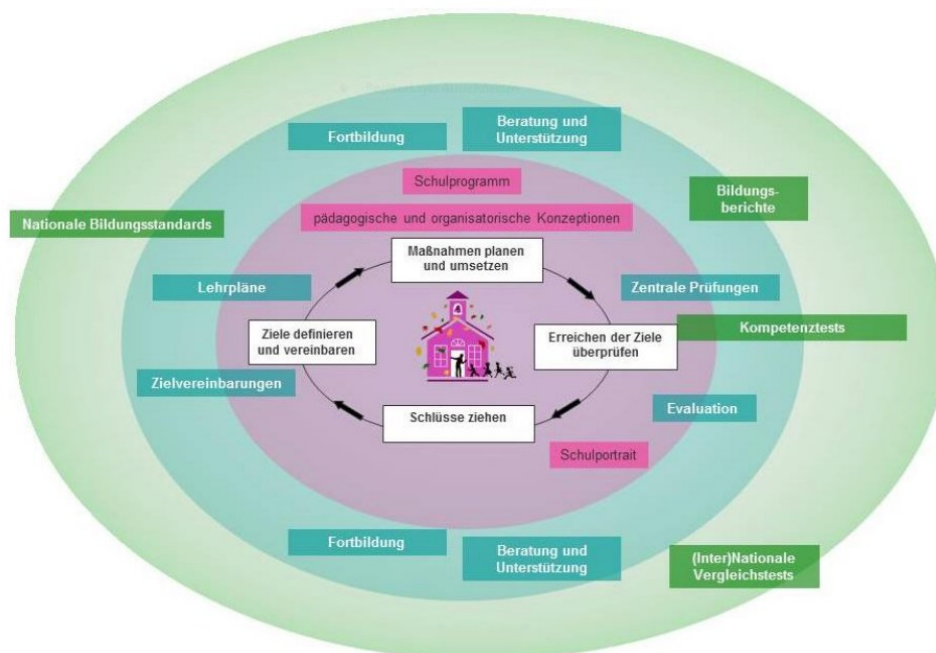
Qualitätsbereiche	Qualitätsmerkmale	Qualitätskriterien
Ergebnisse	Erfüllung des Erziehungs- und Bildungsauftrages *	Intelligentes und anwendungsorientiertes Wissen
		Lernkompetenz
		Methodenkompetenz
		Sozialkompetenz
		Wertorientierung
	Erfüllung des Erziehungs- und Bildungsauftrages **	Fachkompetenz
		Humankompetenz
		Sozialkompetenz
	Schul- und Ausbildungserfolg	Schul- und Berufsabschlüsse
		Wiederholer
		Prüfungsergebnisse
		Wechsel
	Schulzufriedenheit	Zufriedenheit der Schülerinnen und Schüler
		Zufriedenheit der Lehrkräfte
		Zufriedenheit der Eltern *
		Zufriedenheit der Ausbildungspartner **
Lehren und Lernen	Lehr- und Lernorganisation	Vielfalt an Unterrichtsangeboten
		Angebote über den Unterricht hinaus
		Verzahnung der Ausbildung an schulischen und betrieblichen Lernorten/Lernortkooperation
	Lehr- und Lernprozesse	Aufrechterhalten von Aufmerksamkeit: Wertschätzendes Verhalten, Klassenführung, Beteiligung der Schülerinnen und Schüler, Flexibilität, Variabilität
		Förderung von Verstehen: Strukturiertheit, Klarheit, Vernetzung, Kritisches Prüfen, Festigung, Differenzierung, Überprüfung
		Förderung von Anwendungsbezug: Anwendungsbezug herstellen * Bezug zu beruflichen Handlungen **
		Förderung intrinsischer Motivation: Interesse wecken, Stimulierung, Selbstkonzeptstärkung, Autonomieunterstützung, Engagement
Schulkultur	Werte und Normen der Schule	Gemeinsame pädagogische Ziele und Visionen
		Verhaltensregelungen
		Leistungsbezogene Erwartungen
	Schulklima	Soziale Qualität an der Schule
		Räumliche Gestaltung
		Wohlbefinden der Schülerinnen und Schüler
	Individuelle Förderung	Förderung leistungsstarker und leistungsschwacher Schülerinnen und Schüler
		Sonderpädagogische Förderung
		Geschlechtsspezifische Förderung
		Förderung aufgrund der sozialen und kulturellen Herkunft

¹⁵ Dohoda mezi SMK a MŠMT ze dne 8. listopadu 2023, čl. 8

¹⁶ Dohoda mezi SMK a MŠMT ze dne 8. listopadu 2023, čl. 8

Qualitätsbereiche	Qualitätsmerkmale	Qualitätskriterien
Entwicklung der Professionalität	Systematische Zusammenarbeit im Kollegium	Kommunikation im Kollegium
		Gemeinsames Handeln im Kollegium
	Lebenslanges Lernen	Lernen im Prozess der Arbeit
		Fortbildung Weiterbildung
Management und Führung	Verwaltungs- und Ressourcenmanagement	Bewältigung der Verwaltungsaufgaben
		Zweckmäßiger Einsatz von Ressourcen
		Akquisition und Controlling finanzieller Ressourcen
	Führung	Führung pädagogischer Prozesse
		Motivationale Führung
		Öffentlichkeitsarbeit
	Qualitätssicherung und -entwicklung	Schulprogrammarbeit
		Interne Evaluation
Kooperation	Personalentwicklung	Ergebnisorientierung
		Personalentwicklungskonzept
	Fortbildungskonzept	Fortbildungskonzept
		Auswahlkriterien
	Partizipation der Schülerinnen und Schüler bzw. Eltern	Partizipation der Schülerinnen und Schüler
		Partizipation der Eltern
	Nationale und internationale Kooperation	Zusammenarbeit mit Schulbehörden und unterstützenden Einrichtungen
		Zusammenarbeit mit anderen Bildungseinrichtungen
		Zusammenarbeit mit Unternehmen und weiteren Ausbildungspartnern
		Zusammenarbeit mit Verbänden, Vereinen und sonstigen öffentlichen Einrichtungen

Popis kvality školy je doplněn platnými učební plány a popisy kompetencí uvedenými v této koncepci (Bina tabulka kompetencí). Pro účely porovnání cílů s dosaženými výsledky a odvození konkrétních opatření zohledňujeme cyklus kvality, jenž tvoří základ interní evaluace škol v Sasku.¹⁷:

¹⁷ https://www.sachsen.schule/~schulprogrammarbeit/m05_glossar_schulentwicklung.pdf

V rámci interního hodnocení na Gymnáziu Friedricha Schillera probíhají následující opatření:

- k záznamu stavu:

- hospitační činnost vedení školy
- kolegiální hospitace/návštěvy učitelů v hodinách
- analýza žákovských produktů a měření výkonnosti
- pracovní pohovory se zaměstnanci a dotazování

- k odvození společných cílů a plánování opatření:

- pedagogické dny
- pracovní pohovory se zaměstnanci
- kolegiální konzultace k jednotlivých případech
- předmětové konference
- Bina porady a internátní porady
- porady s Bina týmy vedení tříd
- FSG teamové porady s učiteli, žáky a rodiči
- porady v pracovních skupinách (pracovní skupina pro rozvoj školy, pracovní skupina pro koncept prevence a ochrany, pracovní skupina pro demokratickou školu)

- ke komunikaci o stavu kvality školy a k získávání zpětné vazby z vnějšku:

- o porady se zástupci Státního školského úřadu (Odbor pro gymnázia a komunitní školy, odborný poradce pro podporu a rozvoj nadání).
- o porady se zástupci MŠMT u příležitosti návštěv školy
- o porady s akademickými institucemi
- o zapojení do sítě "Leistung macht Schule" (LEMAS) při SMK (Saské státní ministerstvo školství).
- o porady v rámci sítě s ostatními internáty v Sasku

8 Vztahy s veřejností

[na příspěvku se pracuje]

9 Literatura

Grundlagen des sprachsensiblen Fachunterrichts

Leisen, Josef: Handbuch Sprachförderung im Fach. Sprachsensibler Fachunterricht in der Praxis. Stuttgart: Klett, 2013.

Studien über den binationalen-bilingualen Bildungsgang am Friedrich-Schiller-Gymnasium Pirna:

Nicht, Jörg: Schulklassen als soziale Netzwerke. Eine netzwerkanalytische Studie zu Peer-Beziehungen in binational-bilingualen Schulprojekten. Wiesbaden: Springer, 2013

Spaniel-Weise, Dorothea: Europäische Mehrsprachigkeit, bilinguales Lernen und Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Frank & Timme, 2018.

[na příspěvku se pracuje]

Příloha 1 Tabulka kompetencí

Tabulka kompetencí binacionálně-bilingvního vzdělávacího programu s doporučeními pro praxi

Kompetenzen der BINA-Schüler	Indikatoren		Konsequenzen
	Beschreibung	Kontext (Wo werden diese gefördert bzw. sichtbar?)	
Sozialkompetenz	Die SuS können Konflikte lösen.	- Fachunterricht	z.B. Notwendigkeit einer präzisen Evaluation, konkrete Maßnahmen
	Die SuS können eigene Interessen vertreten.	- Kontaktstunden (Exkursionen, Klassenfahrten...)	
	Die SuS können Kompromisse schließen.	- Leben in der Schulgemeinschaft (auch mit nicht-BINA-Klassen)	
	Die SuS verfügen über Toleranzfähigkeit.	- Pausen - Internat - Partnerfamilie	
Sozialkompetenz	Die SuS übernehmen Verantwortung für ihr eigenes Handeln, indem sie ihre Handlungen reflektieren.	- Leben im Internat - Selbstorganisiertes Lernen in Eigenverantwortung - Freizeitaktivitäten - Kontaktstunden (in eigener Regie)	- Ggf. KL-Stunden und Kontaktstunden zur Diskussion und zum transparenten Lösen von Problemen nutzen - Klassenrat zur Interessenvertretung - enge Verknüpfung Internatsrat ↔ Schülerat - Regelmäßige Reflexion des Lernerfolgs mit schulischem Mentor - Reflexion des Soziallebens im Internat mit Gruppenmentor - Flexibilisierung der Lernzeit
	Die SuS können ihre Begabungen entdecken und weiterentwickeln.	- AGs, GTA - Lernzeit - Freizeitaktivitäten (z.B. Sportvereine, Musikschule, etc.)	
	Die SuS können sich an neue Bedingungen und die sich verändernde Umwelt anpassen.	- Fachunterricht - Kontaktstunden (Exkursionen, Klassenfahrten... auch mit nicht-BINA-Klassen) - Pausen - Internat - Partnerfamilie - Freizeitaktivitäten (innerhalb <u>und</u> außerhalb von Schule und Internat)	
	Die SuS erleben gesellschaftliche und kulturelle Unterschiede als positive Impulse, lassen sich auf die Integration in eine neue Gesellschaft und Lebenswelt ein und sehen sich als ein aktives Mitglied der Gesellschaft.	- Fachunterricht - Kontaktstunden (Exkursionen, Klassenfahrten... auch mit nicht-BINA-Klassen) - Pausen - Internat - Partnerfamilie - Freizeitaktivitäten (innerhalb <u>und</u> außerhalb von Schule und Internat)	

Kompetenzen der BINA-Schüler	Indikatoren		Konsequenzen
	Beschreibung	Kontext (Wo werden diese gefördert bzw. sichtbar?)	
Sozialkompetenz	Die SuS stärken ihr Selbstbewusstsein im direkten Kontakt durch Sprachsicherheit.	Die SuS können sich aufgrund der Mehrsprachigkeit in jeder Situation angemessen verhalten und somit die eigenen Ideen und Werte vertreten.	z.B. Notwendigkeit einer präzisen Evaluation, Konkrete Maßnahmen - Förderung der Beteiligung an Ehrenämtern und Jugendorganisationen (z.B. Jugendfeuerwehr, Johanner (→ Schulanfänger?), Übungsleiter, Jugendinitiativen, junge Gemeinden, etc.)
	Die SuS verfügen über sprachliche Kompetenzen ¹ , die ihnen eine kommunikative Diskursfähigkeit mit großer Reichweite im Fach-, Sach- und Alltagskontext ermöglichen. (Sachfachbereich Gesellschaftswissenschaften ²)	Die SuS können auf Deutsch und Tschechisch vergangene und zukünftige Sachverhalte aus historischer, ethisch-moralischer, religiöser und politikwissenschaftlicher Perspektive erklären und ihre Bedeutung für die Gegenwart aufzeigen. Die SuS können sich zu Grundfragen der Gesellschaftswissenschaften (z.B. Möglichkeiten der Förderung von Frieden) positionieren. Die SuS verstehen sich als Kulturmittler. Die SuS wenden die ihnen zur Verfügung stehenden Kommunikationsmöglichkeiten (verbal, nonverbal, hochsprachlich, umgangssprachlich fremdsprachlich, ...) an, um ihre Meinung zu vertreten sowie Wissen und Informationen auszutauschen	
Sprach-, Sach- und Fachkompetenzen		- Fachunterricht in der Muttersprache - Fachunterricht in der Partnersprache (bisher nur für tschech. SuS im Fach Geschichte ab Kl. 10?) - Fachunterricht der Fremdsprachen En/Frz je nach Unterrichtsthema - Bilinguale Module im Fachunterricht Geografie - Fachunterricht im GK DtB - Durchführung von Projekten und Exkursionen (z.B. Schmochtitz, Sonnenstein, Landtag/Bundestag)	- Evaluation durch Befragung von SuS zur Sprache bzw. zu Themen im Unterricht der Gesellschaftswissenschaften - bilinguale Module bereits ab Kl. 7 (ggf. ab Klasse 5), bis Klasse 10 zunehmender Umfang - Besuche an außerschulischen Lernorten (z.B. Projekt Johannisfriedhof K. Raum Ge GK 12) auch zur Intensivierung des Kontakts mit Zeitzeugen, Experten, Engagierten, ... - Ausweitung der außerschulischen Lernorte auf das Nachbarland (z.B. im Rahmen einer fächerverbindenden Exkursionswoche, Tagesausflüge in Grenzgebiet)

¹ Anzustrebende Sprachniveaus entsprechend des Gemeinsamen europäischen Referenzrahmens der Sprache siehe Tabelle im Anhang.

² Dazu gehören die Sachfächer: Geschichte, Ethik, evangelische/katholische Religion sowie Gemeinschaftskund/Recht/Wirtschaft.

Kompetenzen der BINA-Schüler	Indikatoren		Konsequenzen
	Beschreibung	Kontext (Wo werden diese gefördert bzw. sichtbar?)	
Sprach-, Sach- und Fachkompetenzen	Die SuS verfügen über sprachliche Kompetenzen, die ihnen eine kommunikative Diskursfähigkeit im Fach-, Sach- und Alltagskontext ermöglichen. (Sachfachbereich Mathematik und Naturwissenschaften ³)	- Fachunterricht in der Muttersprache - Fachunterricht Mathematik und Physik, sowie im Unterricht des naturwissenschaftlichen Profils in Deutsch (bisher nur für tschech. SuS in Klasse 10) - Fachunterricht der Sek II in Deutsch - Fachunterricht der Fremdsprachen En/Frz je nach Unterrichtsthema - Durchführung von Projekten und Exkursionen (z.B. botanischer Garten, mathematisch-physikalische Sammlungen, Klärwerk)	- Evaluation durch Befragung von SuS zur Sprache bzw. zu Themen im Unterricht der Naturwissenschaften - bilinguale Module ab Kl. 7 (ggf. Klasse 5), bis Klasse 10 zunehmender Umfang - verpflichtender oder freiwilliger bilingualer und gemeinsamer Grundkurs Natur und Technik in der Sek II - Ausweitung der außerschulischen Lernorte auf das Nachbarland (z.B. im Rahmen einer fächerverbindenden Exkursionswoche)
	Die SuS verfügen über sprachliche Kompetenzen, die ihnen eine kommunikative Diskursfähigkeit mit großer Reichweite im Fach-, Sach- und Alltagskontext ermöglichen. (Sachfachbereich künstlerische Fächer ⁴)	- Fachunterricht in Partnersprache ab Klasse 7 - Fachunterricht der Fremdsprachen En/Frz je nach Unterrichtsthema - ggf. Fachunterricht weiterer Fremdsprachen (z.B. GTA/AG Latein, Russisch, Italienisch o.ä.)	- Evaluation durch Befragung von SuS zur Sprache bzw. zu Themen im Unterricht Kunst und Musik - Fachunterricht bilingual und binational ab Klasse 7 - Nutzung außerschulischer Lernorte in beiden Ländern (z.B. Besuch von Konzerten, Museen, Führungen in Theatern, theaterpädagogische Projekte)

³ Dazu gehören die Sachfächer: Biologie, Chemie, Geographie, Informatik sowie Physik.

⁴ Dazu gehören die Sachfächer: Kunst sowie Musik.

Kompetenzen der BINA-Schüler	Indikatoren		Konsequenzen
	Beschreibung	Kontext (Wo werden diese gefördert bzw. sichtbar?)	
Sprach-, Sach- und Fachkompetenzen Die SuS verfügen über sprachliche Kompetenzen, die ihnen eine kommunikative Diskursfähigkeit mit großer Reichweite im Alltagskontext ermöglichen.	Die SuS beherrschen die jeweilige Partnersprache in Wort und Schrift.	- Kontaktstunden, Klassenfahrten, Exkursionen u.ä. - gruppenübergreifende Unterrichtsstunden in den Sachfächern - nicht-fachliche Unterrichtsgespräche in Sachfächern, die in der Partnersprache unterrichtet werden - im außerschulischen/ außerunterrichtlichen Kontext für tschech. SuS insbes.: in GTAs/Ags, beim Einkaufen etc. in Pirna, in Gastfamilien, beim Umgang mit SuS aus nicht-BINA Klassen, beim Betriebspraktikum Klasse 9 - im außerschulischen/ außerunterrichtlichen Kontext für deutsche SuS: Kontakt zum tschech. Alltag im Sprachpraktikum Kl. 10, Betriebspraktikum Klasse 9 bei Durchführung in Tschechien, gemeinsame Freizeitaktivitäten mit tschechischen Schülern - Besuche im Internat	z.B. Notwendigkeit einer präzisen Evaluation, Konkrete Maßnahmen - Evaluation durch Befragung der SuS zu ihren Lerneffekten hinsichtlich des Alltagslebens im Zielland und hinsichtlich der Sprachsicherheit und dem Selbstvertrauen bei der Verwendung der Sprache im Alltag - Evaluation durch Befragung der Familien sowie durch Gespräche mit Fachlehrern sowie mit Mentoren der tschech. SuS - gruppenübergreifender Unterricht bei bilingualen Modulen - gruppenübergreifender Unterricht in Englisch spätestens ab Klasse 8 - Partnerwochenenden ab Klasse 7: im regelmäßigen Wechsel - verbringen die SuS ein Wochenende (Fr-So) in der Familie eines Partners (z.B. je einmal im September/ November/ Januar... gemeinsam auf dt. Seite, im Oktober/ Dezember/ Februar... auf tschech. Seite) - Betreuung der tschech. SuS im Internat durch deutschsprachiges (sozial-)pädagogisches Personal - enge Zusammenarbeit/Verzahnung von Schüler- und Internatsrat - gemeinsame Freizeiten der BINA-Klassen-Teile (z.B. Skilager in jüngeren Klassen, Partnerwochenende, Exkursionswoche nach Tschechien wie oben beschrieben) - vertiefter Kontakt zu SuS der anderen Klassen

Kompetenzen der BINA-Schüler	Indikatoren		Konsequenzen
	Beschreibung	Kontext (Wo werden diese gefördert bzw. sichtbar?)	
Interkulturelle Kompetenz	Die SuS hinterfragen den eigenen Blick auf die Welt, respektieren Unterschiede und tolerieren die Überzeugungen anderer.	- Begegnungstage Klasse 7 - Fachunterricht binationale/bilinguale Fächer - Fachunterricht in der Partnersprache - Fachunterricht in der Fremdsprache - Schulleben - Freizeitaktivitäten (Stadt, Vereine, Musikschule, ...) - Leben im Internat - Kontakt zur Kultur des Partnerlandes, z.B. Sprachpraktikum Klasse 10, Betriebspraktikum Klasse 9, Besuch in Partnerfamilien, Besuch der dt. SuS im Internat	- Evaluation im Rahmen von Projekten in Kontaktstunden ab Kl. 5 (dt. SuS)/Kl. 7 (tsch. SuS): Sensibilisierung für tschechische und andere Kulturen - Verstärkung von Freizeitaktivitäten (z.B. Sportverein, Musikschule, Ferienjobs im Partnerland (dt.-tschech. Ferienlager o.ä.) - Exkursionen, Ausflüge, Veranstaltungen, interkulturelle und mehrsprachige Projekte z.B.: Deutsch-Tschechische Kulturtage, Filme, Vorträge, Lesungen, Traditionen des Partnerlandes nutzen (z.B. Ostern, Nikolaus auf Tschechisch/Deutsch) - Aufenthalte im Partnerland (Partnerfamilien, Sprachpraktika, Möglichkeit für Stipendien in Tschechien)
	Die SuS verfügen über kultur- und landesspezifisches Wissen des eigenen und des Partnerlandes	- Fachunterricht in der Partnersprache - Fachunterricht: GRW, Geschichte, Sek II DtB, Kunst, Musik, Geografie - Kontaktstunden	- Evaluation durch Gespräche mit den SuS zu ihrem Wissen über Kultur und Alltag - gezielte Durchführung von Projekten - Bilinguale Sequenzen/Unterricht in Geografie, GRW, Geschichte - Besuch in Partnerfamilien - „Kulturunterricht“ im Rahmen des Fachunterrichts Partnersprache - Exkursionen: z.B. Bundespolizei Grenzschutz, Landestalsperrenverwaltung/Hochwasserschutz, Nationalpark sächsisch-böhmische Schweiz, Museen/Ausstellungen
	Die SuS kennen Traditionen und Bräuche des Partnerlandes.		
	Die SuS kennen ausgewählte Feiertage und deren Hintergründe.		
	Die SuS erhalten einen Überblick über die Geschichte, aktuelle Politik und gesellschaftliche Probleme des Partnerlandes.		
	Die SuS erkennen die Notwendigkeit der Kooperation zwischen Deutschland und Tschechien in verschiedenen Bereichen des gesellschaftlichen Lebens.		

Kompetenzen der BINA-Schüler		Indikatoren		Konsequenzen
		Beschreibung	Kontext (Wo werden diese gefördert bzw. sichtbar?)	z.B. Notwendigkeit einer präzisen Evaluation, Konkrete Maßnahmen
Interkulturelle Kompetenz	Die SuS verfügen über Empathie, Ambiguitätstoleranz und die Fähigkeit des Fremdverstehens.	Die SuS setzen sich mit den Widersprüchen zwischen dem eigenen Werte- und Normensystem und dem des Gegenübers auseinander und tolerieren diese. Die SuS sind in der Lage, sich in Fremde hineinzuversetzen und sie zu verstehen.	- Umgang und Verständigung der SuS im Klassenverband - AGs, GTAs - Pausen - Internat - Partnerfamilien - Fachunterricht (vorrangig in binationalen Gruppen) - Praktika im Partnerland	- Evaluation durch Beobachtung der Interaktion innerhalb des Klassenverbandes - Freiraum für gemeinsame Freizeitaktivitäten geben - Regelmäßige gemeinsame Wochenenden in Partnerfamilien ab Klasse 7 - Klassenrat zur Lösung von Konflikten
	Die SuS verfügen über verschiedene Lerntechniken, um selbstorganisiert zu lernen und sich neue Kenntnisse/Fähigkeiten anzueignen.	Die SuS können sich ihre Arbeitszeit selbst einteilen (z.B. selbst. Erstellen und Ausführen eines Lernplans) Die SuS kennen ihren eigenen Lerntyp und können ihr Lernverhalten auf diesen ausrichten Die SuS nähern sich Problemen und unbekannten Aufgabenstellungen, indem sie sich Teilfragestellungen erarbeiten und Zwischenschritte festlegen	- Fachunterricht - Lernen lernen Kl. 5+6 (für dt. SuS; tschechische SuS je nach KL) - SJ 2021/22: Individuelle Lernzeit (14-16h) - eigenständige Arbeit - Kontaktstunden → Lernplan	- Einschätzung Fachlehrer und Mentoren/KL über Lernerfolg - Lerntaining analog „Lernen lernen“ Anfang Klasse 7 für die tsch. SuS (z.B. an einem festen Tag in der Woche in Lernzeit → Vorstellung neuer Lerntechniken → evtl. Unterstützung durch deutsche SuS) - Wiederholung Lerntaining mit weiteren Methoden in Klasse 8 (kurze, effektive Impulse, keine Dauerveranstaltung!), z.B. Methoden AG
Medien- und Methodenkompetenz	Die SuS können unterschiedliche Quellen hinsichtlich des Inhalts bewerten und gezielt aus ihnen auswählen.	Die SuS kennen verschiedene Recherchetechniken und verschiedene Informationsquellen (z.B. Internet, Fachbücher, Zeitschriften, Lehrbücher, usw.). Die SuS können Gütekriterien für Quellen anwenden.	- Lerntaining - Fachunterricht (v.a. Geschichte, GRW, Deutsch, Englisch, Frz.) - Individuelle Lernzeit	- Lerntaining - vielfältige Quellenarbeit im Fachunterricht - ab Klasse 9/10: „Recherchekurs“, z.B. Exkursion (gern gesamter Jahrgang, nicht nur BINA-Klassen) in SLUB DD

Kompetenzen der BINA-Schüler	Indikatoren		Konsequenzen
	Beschreibung	Kontext (Wo werden diese gefördert bzw. sichtbar?)	
Medien- und Methodenkompetenz	Die SuS nutzen verschiedensprachige Medien bei der Recherche und beim Wissenwerb.	- Fachunterricht, z.B. Projektarbeiten DiB - Internetrecherche in der Schule	- Projekttag, an dem Recherchen durchgeführt und Rechercheaufgaben gelöst werden sollen → Umgang mit Onlinemedien SLUB DD, um diese für Hausarbeiten zu nutzen - Recherche in der Stadtbibliothek Pirna
		- SJ 2021/22: Lernmaterialien in der individuellen Lernzeit (14-16h), so wie auf Anfrage Computerkabinett Die SuS kennen qualitativ hochwertige digitale Rechercheangebote und können diese sinnvoll nutzen. Sie können exzerpieren, paraphrasieren und korrekt zitieren.	- Ausweitung Schulbibliothek in tschechischsprachige Fachbücher - Recherchen im Rahmen des Sprachunterrichts und bilingual durchgeführter Fächer - → Klasse 7-9 einfache, kurze Aufträge, die schnell Erfolgsergebnisse versprechen, Klasse 10: komplexere Fragestellungen mit umfassender Recherche, Klasse 11/12 bilinguale Ausarbeitung von komplexeren Themen
	Die SuS beherrschen den Umgang mit Operatoren und Aufgabenstellungen in der Fremdsprache bzw. Partnersprache.	- Fachunterricht Die SuS können Aufgaben entsprechend des Anforderungsprofils verstehen → Operatoren entsprechend der Bildungsstandards	- Evaluation durch Fachlehrer - tschech. (und dt.) FL verwenden in den Aufgabenstellungen entsprechende Operatoren bereits ab Klasse 7 (für tsch. SuS), Klasse 5 für dt. SuS - Verwendung von deutschen Lehrbüchern z.B. in Mathematik schon ab Klasse 9 → Gewöhnung an Operatoren - Erstellung einer Handreichung für die FL mit Liste der Operatoren und Erklärung (dt./tsch./engl.)

Příloha 2: Beiträge der einzelnen Fächer

- Anhang 2 - 3.1.2a Beitrag des Faches Mathematik
- Anhang 2 - 3.1.2b Beitrag des Faches Physik
- Anhang 2 - 3.1.2e: Beitrag des Faches Chemie
- Anhang 2 - 3.1.2f: Beitrag des Faches Informatik
- Anhang 2 - 3.1.4b: Beitrag des Faches Kunst
- Anhang 2 - 3.1.4c: Beitrag des Faches Gemeinschaftskunde/Rechtserziehung/Wirtschaft
- Anhang 2 - 3.1.4d: Beitrag des Faches Geschichte
- Anhang 2 - 3.1.5b: Beitrag des Faches Deutsch als Muttersprache
- Anhang 2 - 3.1.5d: Beitrag des Faches Tschechisch als Muttersprache
- Anhang 2 - 3.3.5: Bina-Startklar-Wochen